

Naročnina
Dnevna izdaja
za kraljevino Jugoslavijo
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za inozemstvo 140 Din

SCLOVENECEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti-vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po 2 D 250, veliki
po 3 D 4 D, v
uredniškem delu
vsilica po 10 Din
a. Pri večjem o
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljke in
dneva po prežniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rekopisi se ne vračajo, nefrankirano
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2050, upravnštvo št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Obnovitev stikov z Rusijo

G. Mac Donald je držal svojo volivno obljubo in predložil parlamentu predlog za obnovev diplomatskih stikov s sovjetsko Rusijo. Z glasovi delavske stranke in liberalcev je bil tudi ta predlog sprejet in ne bo dolgo, ko bo volivna obljuba tudi čisto izpolnjena in ko bo prišel v Londonu poslovati sovjetski zastopnik. Levo krilo v laburistični stranki bo s tem potolaženo in utihnila bo levičarska opozicija, ki je že malo godrnjala, ker ne gre vse tako, kakor bi si želela. Brez dvoma je ta strankarski moment močno uplival na Mac Donald, da je v svoj voliven program uvrstil tudi priznanje sovjetske Rusije.

Ni pa verjetno, da je bil ta moment odločilen, ker na Angleškem je strankarsko življenje vendar še na tej višini, da se samo zaradi mandator ne delajo obljube. Te morajo biti tudi stvarno utemeljene, morajo biti same od sebe argument in šele potem dobe mesto v volivnem programu. V resnici pa ima tudi priznanje sovjetske Rusije veliko tehničnih vzrokov. Anglija silno trpi vsled prevelike brezposelnosti in v največjem interesu vseh je, da dobi angleška industrija čimveč dela. V vzhodni Aziji je med vojno nad vse zaposleno Anglijo zelo izpodrinila Japonska in njen upliv sega že do Suez. Še težje pa je bila zadeta Anglija od ameriške konkurence. V Evropi, v kolonijah, zlasti pa na Kitajskem je ameriška industrija vedno bolj prodirala in znatno reducirala angleški trg. Vrh u vsega pa je Anglija vsled svoje ostre protisovjetske politike izgubila tudi ves ruski trg, ki sicer po boljševiski revoluciji ni bil več tako bogat ko nekdanj, ki pa je še vedno mogel sprejeti precejšen del evropsko-ameriške industrije. Ker je bila Anglija na čelu vse borbe proti sovjetom, zato so ti naravno naročevali blago povsod, samo ne v Angliji. Iz političnih vzrokov v veliki meri v Ameriki, ker so hoteli z gospodarsko škodo dokazati Angliji, da je njena protisovjetska politika samo njej v škodo. In tako se je zgodilo, da ni Amerika v prav nobenem oziru popustila proti boljševiskom, vseeno pa delala z njimi dobre kupčije, ker je žela od angleško-sovjetskega nasprotstva. Sedaj pa je Anglija te izgube očitno že sita in zato so za Hendersonov predlog glasovali tudi liberalci, ki nimajo za boljševiske eksperimente prav nobenega smisla. Ali zakaj bi drugi zaradi Anglije služili denar, le Anglija sama pa ne? To enostavno in jasno vprašanje je odločilo in zato bo Anglija obnovila stike s sovjetsko Rusijo.

Ta odločitev sicer ni bila lahka, ker je imela Anglija že težke izkušnje s sovjeti. Saj je bil že enkrat sovjetski zastopnik v Londonu, saj so se sovjeti že enkrat obvezali, da bodo ustavili vsako protiangleško propagando, ali svoje obljube niso še nikdar držali. Ali jo bodo to pot?

Konservativci so prepričani, da ni verjeti sovjetom in zaradi tega so v glavnem glasovali proti. Vse kaže, da to njihovo stališče ni brez podlage. V Rusiji je absoluten gospodarski situacije Stalin, ki je naravnost fanatičen pristaš svetovne revolucije. Kdor samo na rahlo podvomi o možnosti te revolucije, ta je že zanj protirevolucionaren, nad katerim ima samo še GPU izreči svojo sodbo. Propaganda svetovne revolucije je prva dolžnost pravo-vernih sovjetskih državljanov in nepisani zakon, ki ima polno veljavo. Sedaj pa nakrat obljublja Stalin, da se bo temu zakonu izneveril in ustavil vsako protiangleško propagando. Kdo naj to veruje?

Mogel bi tudi Stalin najti prav tehne vzroke, da bi svojo obljubo tudi resnično izpolnil. Gospodarstvo Rusije je na tleh in bolj ko katerakoli druga država potrebuje Rusija tuje pomoči, da uredi svoje gospodarstvo. Dejansko je tudi med sovjetskimi mogotci dosti ljudi, ki to uvidevajo in ki predlagajo, da se dovolijo tujemu kapitalu koncesije in se ga s tem privabi v Rusijo. Toda ta struja je v silni manjšini in položaj je v rokah ljudi, ki odklanjajo tudi najmanjšo koncesijo, ki od svoje komunistične doktrine ne odstopijo niti za las. Ti ljudje so zato izdelali velikanski načrt, kako bo Rusija iz lastne sile v petih letih obnovila svoje gospodarstvo in potem tako uredila svoje pozicijo, da bo propaganda za svetovno revolucijo vsak dan močnejša. Med temi fanatikci pa je na prvem mestu sam diktator Stalin. In sedaj naj bi te svoje nazore nakrat opustil in žrtvoval misel svetovne revolucije?

Veliko bolj verjetno je to, da je Stalin pripravljen samo na to, da za hip preneha s protiangleško propagando, da pride do obnove stikov in da ta uspeh politično izkoristi.

Belgrad, 7. nov. (AA.) Nj. Vel. kralj je na predlog ministrskega sveta in ministra notranjih del podpisal in proglasil zakon o banki upravi. Zakon slove:

Ustrojstvo banske uprave

§ 1. Ban je na čelu banske uprave in je odgovoren za vse odloke in odredbe, ki jih izda v mejah svoje pristojnosti.

§ 2. Pomočnik bana je pomožni organ in zakoniti namestnik bana. Bana zastopa v primeru zadržanosti v vseh poslih banske pristojnosti. Pomočnik vodi posle, skrbi za skladnost in enoličnost dela in izvaja nadzorstvo nad vsemi odeljenji banske uprave po delokrogu, ki mu ga določi ban. V primeru zadržanosti ga zastopa načelnik upravnega odeljenja. Pomočnik bana podpisuje vse uradne akte, ki si jih ban ne pridržuje za svoj podpis izrečno, ali v kolikor ni v to določen načelnik odeljenja.

§ 3. Banska uprava se deli na oddelke, odseke in referate.

§ 4. Na čelu oddelka je načelnik oddelka. Njemu je podrejeni vse osebe poverjenega mu oddelka. On vodi posle svojega oddelka, izvaja nadzorstvo nad vsemi odseki odnosno referati, skrbi za zakonitost, brzino, pravilnost in skladnost dela in je odgovoren za vse posle oddelka.

§ 5. Na čelu odseka je šef odseka, ki je praviloma neposredno podrejen načelniku in kateremu je odgovoren za vse posle odseka. On vodi nadzorstvo nad posli odseka in referata. On lahko odredi, da so posamezni odseki podrejeni neposredno njemu. V tem primeru se lahko prenesejo na njihove šefe dolžnosti in pooblastila, ki jih ima načelnik oddelka.

§ 6. Načelniki oddelkov banske uprave se imenujejo s kraljevim ukazom na predlog resor-uega ministra, a ostali državni uradniki banske uprave od I-III naprej se postavljajo po resorih na osnovi zakona o uradnikih in ostalih državnih uslužbencih civilnega reda. Resorni minister za III. odeljenje je minister za poljedelstvo, za VIII. odeljenje je minister za trgovino in industrijo. Razvrstitev osebja po posameznih oddelkih odredi ban vpoštave strokovno znanje vsakega uslužbenca.

§ 7. Pri banki upravi se ustanavljajo naslednji oddelki: 1. splošni oddelki (I.), 2. upravni oddelki (II.), 3. poljedelski oddelki (III.), 4. prosvetni oddelki (IV.), 5. tehnični oddelki (V.), 6. oddelki za socialno politiko in narodno zdravje (VI.), 7. finančni oddelki (VII.), 8. v posameznih banovinah lahko minister za trgovino in industrijo po potrebi in očitni resornega ministrstva ustanovi oddelke za trgovino, obrt in industrijo (VIII.). Kjer te potrebe ni, se ustanovi v splošnem oddelku poseben odsek za te posle.

§ 8. Splošni oddelki (I.) odpravljajo posle, ki mu jih določi ban. Oddelki imajo tajništvo in personalni vsek. V sestavo oddelka spada glavna pisarna in urejanje »Uradnega lista« banske uprave.

§ 9. Upravni oddelki se deli na te-le odseke: splošni, za javno varnost in za samoupravo.

§ 10. Poljedelski oddelki (III.) imajo štiri odseke: za poljedelstvo in živinorejo, za veterinarstvo, za agrarno-pravne odnose in za šumarstvo.

§ 11. Prosvetni oddelki (IV.) se deli na odsek za osnovno šolstvo in odsek za srednje, učiteljsko in strokovno šolstvo in narodno prosveto.

§ 12. Tehnični oddelki imajo tri odseke: za mostove, ceste in železnice, za hidrotehnične gradnje in za arhitektonska in elektrostrojna dela.

§ 13. Oddelki za socialno politiko in narodno zdravje imajo dva odseka: za socialno politiko in za narodno zdravje.

§ 14. Finančni oddelki banske uprave sestavljajo računovodstvo in banovinska blagajna, ki vršita vse računovodstvene in blagajniške posle celokupne banske uprave ter njenih ustanov, kakor tudi vse posle proračuna.

Ko pa to doseže, potem se bo začela zopet stara pesem. Prav tako, kakor s francoskimi predvojnimi dolgovi. Ker ga je Rakovski vsled svoje odkrite protimilitaristične propagande tako polomil, da je postalo njegovo bivanje v Parizu nemogoče, je skušal Stalin rešiti Rakovskega s tem, da je pričel pogajanja o francoskih dolgovih v zvezi z novim posojilom. Obenem pa je silno zameril sovjetskimi diplomatom, če so ti mislili, da Stalin res misli na povračilo teh dolgov. Bila je to samo obljuba za rešitev Rakovskega, ki je takoj izgubila svoj smisel, ko je bila končana afera z Rakovskim. Prav tako bo tudi sedaj. Sovjeti obljublajo sedaj ustavev propagande, ker drugače ne pridejo do političnega uspeha, ko

Zakon o banski upravi

Organizacija uprave — Delokrog bana in posameznih oddelkov

§ 15. Oddelki za trgovino, obrt in industrijo (VIII) ima odsek za trgovino, obrt in industrijo in odsek za rudarstvo.

§ 16. Vsak oddelki banske uprave ima svoj pisarniški oddelki, ki vodi poseben delovodni protokol in register.

§ 17. Navaja določila za glavno pisarno, preko katere se vodi, vrši in nadzira vse notranje, tehnično, manipulativno in gospodarsko poslovanje banske uprave.

§ 18. Za nabavo materialnih potrebščin vseh oddelkov in ustanov banske uprave služi ekonomat. Ekonomat banske uprave je po racionalnih načelih sestavljena pomožna ustanova za ekonomično nabavo in štedljivo potrošnjo pisarniškega materiala. Ekonomat oskrbuje po določbah bana tudi vse ostale urade in ustanove.

§ 19. S sklepom bana in po odobritvi ministra notranjih del se lahko ustanove kot samostojni deli banske uprave še druge posebne ali pomožne ustanove, ki so neposredno ali preko že obstoječih oddelkov podrejene banki upravi. Na podoben način se lahko ustanove tudi posebni zakladi (fondi) in ustanove za gospodarske, zdravstvene in druge koristne svrhe.

§ 20. Spajanje oddelkov v posameznih banovinah se lahko izvrši na predlog resornega ministra in v soglasju s predsednikom ministrskega sveta. Resorni minister lahko zmanjša na predlog bana in v soglasju z ministrom notranjih del število odsekov, jih zamenja ali pa poveča, ako je to v proračunu predvideno. Razvrstitev poslov po oddelkih odredi ban.

§ 21. Oddelki, odseki kakor tudi pomožne ustanove, ki imajo odgovorne starešine, tvorijo enotno celoto banske uprave. Vse posle banske uprave, bodisi, da se vrše kot posli te uprave, bodisi, da se z njimi izvršuje banovinski proračun, opravlja skupno uradno oseboje.

§ 22. Za pretes načelnih vprašanj in potreb, ki zahtevajo po narodi svojega predmeta skladnost vse banske uprave, se bodo vršile načelniške konference.

§ 23. Ocena uslužbencev, oblastev, zavodov in ustanov na področju posameznih banovin, podrejenih posameznim banom, se bo opravljala po načelih in predpisih čl. 99. zakona o notranji upravi.

§ 24. Odredbe čl. 118. zakona o notranji upravi veljajo za vse uslužbenke oblastev, zavodov in ustanov na področju posameznih banovin, podrejenih banom.

§ 25. Predpisi poglavja VIII (odgovornost) zakona o notranji upravi veljajo za vse uslužbenke oblastev, zavodov in ustanov, ki so podrejene banom, v smislu čl. 189. navedenega zakona s tem, da prestane pristojnost resornih ministrov, kadar se v teh določbah navaja minister notranjih poslov, in v kolikor gre za uslužbenke po banovinskem proračunu.

Banski svet

§ 26. V vsaki banovini se ustanovi banski svet kot posvetovalni organ bana. Banski svet šteje v savski in dunavski banovini po 30 članov, v vardarski, drinski in moravski po 25 članov, v ostalih banovinah pa po 20 članov. Člane banskega sveta imenuje in odstavlja na predlog bana notranji minister. V banski svet se bodo imenovali v prvi vrsti osebe, ki lahko s svojo strokovno izobrazbo in s svojimi nasveti koristijo interesu banovine. Pravilnik o organizaciji, delu, poslovnem redu in izdatkih za delo banskih svetov bo predpisal minister notranjih poslov.

Pristojnost bana

§ 27. Ban sme v svoji banovini

1. izdajati v mejah zakonov in uredb pravilnike o ureditvi in poslovanju zavodov in ustanov,

pa bodo tega dosegli, bo tudi njih najnovejša obljuba brezpredmetna.

Ali čisto pravilen sovjetski račun le ni, zakaj tako neizpolnjevanje obljub ne more trajati dolgo in vse kaže, da imajo sovjeti sedaj zadnjo priliko, da popravijo svoj slab glas. Kajti ni Anglija v taki stiski, da bi še enkrat prenesla kršitev obveze in Mac Donaldov strankarski interes tako velik, da bi v njem izgubil angleški.

S sprejemom Hendersonovega predloga je padla težka preizkušnja na sovjetje in samod od njih je odvisno, če bodo preizkušnjo prestali. Samo oni pa bodo nosili vse posledice, ki ne bodo lahke.

ki se ustanove ali vodijo in izvršujejo samostojer delokrog;

2. predpisovati v mejah zakonov in uredb podrobne odredbe o upravi imovine občin in banovine ter njihovih podjetij in zavodov, kakor tudi o nadzorstvu nad temi upravami.

§ 28. Pravilnike, ki jih izda ban na osnovi §27., potrjuje minister notranjih poslov v sporazumu z resornim ministrom. Potrjeni pravilniki se objavijo v »Uradnem listu« banske uprave in stopijo v veljavo s priobčitvijo, ako ni drugače predvideno.

§ 29. Poleg poslov splošne uprave, bo ban skrbel v okvirju svojega proračuna za gospodarske, prosvetne, zdravstvene, social., prometne, in kulturne ustanove banovine in njenega prebivalstva, če se nanašajo na naloge, ki po svojem pomenu presegajo pomen in potrebe posameznih občin in obsegajo večje dele banovin, a nimajo pomena za vso državo. V to svrhu lahko ban na temelju potrjenega banovinskega proračuna ustanavlja in podpira zavode, podjetja in ustanove za razvijanje in pospeševanje telesne in moralne blaginje, prosvete, izboljšanja prometa, stanovanjskih, zdravstvenih in social. razmer.

§ 30. Ban sestavlja predloge za državni proračun, v kolikor se nanašajo na bansko upravo in na ostale potrebe banovine in ki se vzdržujejo iz državnega proračuna. Ban odloča o banovinskem proračunu in je naredbodavec I. stopnje za vso službo, ki se nanaša na izvrševanje kreditov, odrejenih za bansko upravo.

§ 31. Ban odloča o sprejemu banskih uslužbencev za vodstvo poslov v banovinskih zavodih, ustanovah in podjetjih ter o tem, kateri uslužbenci in s kolikimi prejemki se vzdržujejo iz banovinskega proračuna. Ban odloča o sprejemu pogodbenih uslužbencev. Ban bo predpisal določbe o uslužbentskih odnosajih, kakor tudi o prejemkih teh uslužbencev. Uslužbenske pravice in prejemki po teh odredbah ne smejo biti večji od pravic in prejemkov državnih uslužbencev iste kategorije ali enakoveljavne kategorije, kakor tudi iste službe in istih rodbinskih odnosajev. Izjeme so dovoljene samo glede uslužbencev brez pravice na pokojnino. Imenovanja banskih uslužbencev kakor tudi njihove razvrstitve na posamezna službena mesta in njihove vpokojitve izvršuje ban.

§ 32. Uslužbenci banske uprave in banu podrejenih oblastev in ustanov imajo v službenem pogledu enake pravice in prejemke, ne glede na to, ali so postavljeni na račun državnega ali banovinskega proračuna.

§ 33. Ban se lahko poslužuje v vseh poslih, ki spadajo v njegovo pristojnost, svojih podrejenih oblastev in ustanov. Za posle banskega delokroga ne morejo obstojati ločeni uradi.

§ 34. govori o evidenci uslužbencev in imenovanju komisije za oceno uradnikov. Člani te komisije so uradniki iz stroke, kateri pripada uradnik, ki ga je treba oceniti. Ban odreja komisije za polaganje strokovnih izpitov.

§ 35. Ban postavlja, premešča, povišuje, odpušča in penzionira vse državne uslužbenke do 2. skupine II. kategorije vključno. Pravico postavljanja in odpuščanja lahko prenaša na podrejene starešine.

§ 36. Ban odobrava bolniški dopust do 2 mesecev vsem državnim uslužbencem banske uprave, kakor tudi podrejenih oblastev in ustanov. V drugih primerih od enega meseca. Navedene starešine lahko pooblasti, da odobravajo dopust v tuzemstvu do največ osem dni.

Delokrogi posameznih oddelkov

§ 37. V delokrog upravnega oddelka spadajo vsi posli iz resora ministrstva notranjih poslov, ki spadajo po zakonu o notranji upravi v delokrog bana, odnosno posli, ki se naj prenašajo na osnovi čl. 191. navedenega zakona.

§ 38. V delokrog poljedelskega oddelka spadajo.

1. posli, ki so navedeni v § 8. odstavek 1. zakona o nazivu in razdelitvi kraljevine na upravna področja (kmetijstvo, sadjereja, vinogradništvo, zelenjava, livadarstvo in pašništvo), po zakonih in splošnih navodilih ministra poljedelstva;

2. izvrševanje odredb zakona o živinoreji iz zakona o pospeševanju poljedelstva, ki se nanašajo na živinorejo;

3. pospeševanje ribarstva v sladkih vodah in morju, čebelarstvo, svilogojstvo in podobna področja proizvodnje;

4. državne žrebčarne, nabava plemenske živine v tuzemstvu z državnimi in banovinskimi sredstvi

5. izdajanje koncesij za uvoz plemenske živine, semen, umetnih gnojil in podobno, in znižanje transportnih stroškov in carin;

6. izvrševanje ukrepov v §§ 20 do 29 zakona o pospeševanju poljedelstva, zakonov o vinogradništvu, sadjarstvu, za pobijanje rastlinskih škodljivcev in drugih zakonov podobne narave, ki niso izrečno pridržane ministrstvu poljedelstva;

7. kontrolne in vzgledne postaje, skrb za čista semena, agrokemični, enološki in pedološki ter slični zavodi;

8. izvajanje zakona o zadružništvu, neposredno nadzorstvo nad zadrugami, sodelovanje z zadružnimi ustanovami po zakonu o pospeševanju poljedelstva;

9. neposredno nadzorstvo nad poljedelsko organizacijo okrajnih skladov in agrarnih zajednic;

10. nadzorstvo nad delovanjem poljedelskih šol, ustanavljanje in urejanje nižjih poljedelskih šol, priprava strokovnih tečajev vseh vrst in drugih ustanov za razširjanje znanja o poljedelstvu, kakor tudi nadzorstvo nad njihovim delom;

11. poljedelska statistika v banovini;

12. komasacija;

13. poljska policija, posli o občinskih goljavah, ki spadajo po čl. 86. občinskega zakona iz leta 1903 v pristojnost ministra, posli iz odst. 1. § 46. zakona o ureditvi zemljiških zajednic z dne 25. apr. 1884, posli, ki so pridržani ministru z zakonskim člankom XII iz leta 1894 o poljskem gospodarstvu in poljski policiji, kakor tudi po zakonskem članku 10 iz leta 1913 o skupnih pašnikih;

14. državna posestva in podobne ustanove z izjemo Belja in Topolovca;

15. Nadzorstvo nad privatnimi posestvi, ki so po §§ 25 do 36 zakona o pospeševanju poljedelstva pogodbeno obvezana dobavljati semena ali plemenško živino ter nadzorstvo nad pravičnim izvrševanjem njihovih obvez.

II.

Iz veterinarstva.

1. posli po zakonu iz leta 1922 o pobijanju in zatiranju živinskih bolezni, v kolikor niso pridržani ministru poljedelstva;

2. bakteriološke in seriološke postaje in podkovske šole.

(Dalje prihodnjo nedeljo.)

Misijska pisarna

»DRUŽBE ZA ŠIRJENJE VERE«.

Notica v »Slovenec« od 7. novembra pod »Pisarna za versko propagando« je nekoliko nejasna, zato blagovolite objaviti stedeče pojasnilo:

Cerkvena bratovščina »Družba za širjenje vere«, ki ima svoj vrhovni odbor v Rimu in pri vseh narodih svoje narodne odbore, skrbi zato, da bi navdušila katoliške vernike vsega sveta za poganjske misijone. Povsod se zbirajo prispevki, ki naj služijo v podporo misijonarjem med pogani. Tudi v Jugoslaviji so škofje ustanovili »Družbo za širjenje vere«, da bi naša domovina pri velikem svetovnem misijonskem pokretu ne zaostala za drugimi narodi. V svrhu širjenja misijonske misli med verniki ima »Družba za širjenje vere« skupaj z duhovniško misijonsko zvezo že nekaj časa misijonsko pisarno v Ljubljani in zdaj tudi v Zagrebu. Ta pisarna ima za nalogo, da prireja predavanja misijonskega značaja, ki so se med Slovenci in Hrvati že prav udomačila, zlasti poslušajo ljudje radi predavanja, ki jih spremljajo skioptične slike iz misijonskih dežel, kar je obenem zelo poučno za mladino. Mladina lahko pri tem ponovi svoje geografsko in etnološko znanje, posebno pa se nauči občudovati nesebično delo misijonarjev v teh oddaljenih deželah.

Dalje je naloga misijonske pisarne, da širi potom tiska poročila iz misijonskih pokrajin, ki jih pošiljajo naši in drugi misijonarji. Misijonska misel se je med Hrvati in Slovenci še bolj ukoreninila, odkar imamo jugoslovanske misijonarje v Indiji in v Kini, ki bodo prej ali slej ustanovili jugoslovanske misijonske province na Daljnem Vzhodu. S tem bo rasel ugled naše države pred svetom.

Mons. dr. Jožef Učič, Dr. Lamb. Ehrlich,
za Družbo za širjenje vere, za Unio Cleri.

Sloga med hrvaškim učiteljstvom

Zagreb, 7. nov. (Tel. Slov.) Danes se je vršila skupščina hrvaškega učiteljskega društva v mestu Koprivnica. Pri tej priliki je prišlo do prirčnih skupnih manifestacij med omenjenim društvom in udruženjem jugoslovanskih učiteljev, ki so istočasno imeli svoje zborovanje. O skupščini hrvaškega učiteljskega društva je prišlo do skupnega sestanka, na katerem je imel predsednik hrvaškega društva Lovro Dolenc, prisrčen nagovor, v katerem je pozdravil udruženje jugoslovanskih učiteljev. S skupnega sestanka se je poslala tudi udanostna brzojavka Njeg. Vel. kralju, ministrskemu predsedniku Periću, Zivkoviću ter prosvetnemu ministru Boži Maksimoviću. Nato so se na skupni seji vršila nekatera predavanja o pedagoških vprašanjih in o organizaciji učiteljstva. To je po dolgem času prvi slučaj, da je prišlo do skupnega sestanka obeh učiteljskih organizacij.

Privileg. agr. banka je, kakor doznamo, razpisala precejšnje število stipendij za one, ki bi se po dovršenih študijah specializirali v inozemstvu za zadružništvo.

Konference so imela danes skoraj vsa ministrstva. Določili so se v smislu novega zakona o uradovanju v banovinah uradniki, ki se bodo postavili tekom jutrišnjega in pojutrišnjega dneva z novimi naslovi in novimi banskimi položaji.

Deklaracija francoske vlade

Izredno zanimanje za sejo parlamenta — Načela in smernice zunanje in notranje politike vlade

Pariz, 7. nov. (Tel. »Slov.«) Malokdaj je bil naval na bourbonski palači tako velik, kakor je bil danes. Že eno uro pred začetkom seje so se morala zapreti vsa vrata, ker so bile tribune in galerije že davno prenapolnjene. Policija je težko odvrčala velike množice ljudstva. Nekoliko minut pred tretjo je vstopil v dvorano kabinet, katerega so na desni strani viharno pozdravljali, z leve strani pa je bilo slišati ironične medklace.

Vladna izjava, katero je Tardieu takoj po otvoritvi seje začel čitati, ugotavlja, da je vedno velikih poveljnih problemov bila v zadnjih desetih letih po sklenitvi miru rešena, ker so bili med tem v vojni razdejani kraji obnovljeni, ker je tudi obnovljeno ravnotežje finančno, ker je stabilizirana valuta in ker je rešeno vprašanje francoskih inozemskih dolgov.

Nova vlada, kateri ni več treba gledati nazaj, ima torej svobodo delovanja za izvedbo programa konstruktivnih novosti in reform ter ima namen, na tem potu Francijo še dalje dvigniti.

Na polju mednarodne politike čaka še več velikih problemov na končno likvidacijo, katerih rešitev pa je že označena s sklepi prejšnjih vlad, katere je poslanska zbornica opetovano odobrila.

Vodilne misli zunanje politike nove vlade

so te: 1. Ne smejo se sprejeti nobene končnovejavne obveznosti, ki bi kakorkoli mogle kršiti pravice parlamenta do kontrole in ratifikacije. 2. Parlamentu se ne smejo predložiti nobeni dogovori, ki bi mogli, bodisi tudi v najmanjši meri zmanjšati garancije moralne in materialne neodvisnosti Francije. 3. V okviru pridržkov, navedenih v prejšnjih dveh točkah, se Francija ne sme odtegniti nobenim dogovorom, ki bi mogli olajšati težko dedščino preteklosti, utrditi temelje za mir na svetu in pospeševati mednarodno zaupanje in medsebojno sporazumevanje. Kadar bo šlo za Youngov načrt, ki tvori korelat meseca julija odobrene ureditve dolgov, ali za izpraznitev tretjega porenjskega pasu, ki pa je zopet s svojimi strani odvisna od rešitve vseh ukrepov, ki so potrebni za uveljavljanje Youngovega načrta, ali kadar bo šlo za ureditev gospodarskega sistema v saarskem ozemlju, kjer gre za to, da se brez ozira na politične pravice prebivalstva prouči možnost kompromisa, ugodnega za oba dela, se bo francoska zunanja politika vedno držala gori navedenih treh temeljev.

Predčasna izpraznitev 3. cone preklicana

Berlin, 7. nov. (Tel. »Slov.«) V Kreuznachu je tamkajšnji francoski polk že pred več tedni dobil povelje za odhod. To povelje pa se je nenadoma preklicalo. Ena četa polka, ki je bila že na kolodvoru pripravljena za odhod, se je vrnila zopet v vojašnico. Tudi mesto

meljnih načel. Da bo mogla vlada vsaka pogajanja voditi s potrebno svobodo kretanja, vodi vlada z vso energijo organizacijo utrjevanja mej, ker samo narodi, ki so v svojem miru zavarovani, lahko delujejo koristno za mir. V tem duhu in soglasno z obveznostmi, ki so jih prevzele prejšnje vlade, se bo Francija udeleževala londonske konference za razorožitev. Volja, pospeševati prizadevanja za zblizanje, pa seveda ne izključuje, da Francija ne bi tudi nadalje dovolila posebno mesto onim narodom, ki so bili njeni vojni tovariši in ki skupno z njo sodelujejo v Društvu narodov za konsolidacijo miru.

Tej zunanje-politični izjavi je sledil zelo podroben

program notranje-političnih reform.

Tardieu hoče za to porabiti finančne rezerve, katere je v treh dolgih letih nabrala Poincaréjeva politika varčevanja.

Gospodarski program vlade.

Tresor razpolaga trenutno z neizrabljenim fondom od 6 do 7 milijard frankov, ki bi se imel po intencijah prejšnjih vlad porabiti za poravnavo francoskih dolgov. Tardieu pa ga hoče porabiti za intenziviranje francoskega gospodarstva in vsega produktivnega aparata. Poljedelstvo bo dobilo 1.7 milijarde, za higieno in socialno skrbstvo se bo izdalo 1.54 milijard, za trgovino in industrijo pa 1.8 milijard. To znaša skupno 5 milijard, katere namerava Tardieu investirati. Navzlic temu smatra njegov kabinet, da bo mogel tudi na polju davkov ustreči željam za zmanjšanje fiskalnih bremen. K že prej sklenjenim davčnim olajšavam v višini nad dve milijardi, je Tardieu danes napovedal tudi med drugim zmanjšanje dohodnine za l. 1930 za 10 odstot. Vendar pristavlja vlada, da si pridržuje pravico, teh 10 odstot. zahtevati koncem leta, če bi bilo ravnotežje proračuna s tem ogroženo. Na koncu naglašava potem vladna izjava, da hoče vlada zasledovati politiko blagostanja. Sicer pa je vlada svoj program namenoma sestavila zelo kratko, ker neče podati nikake akademične disertacije. Kar obeta, bo tudi držala pozneje pa bo predložila nove načrte, ko bo sedaj predloženi program dosežen. Vlada ima trdno voljo, ostati dalje časa na vladi ter računati na poslansko zbornico, da ji bo pri tem pomagala.

Mainz ostane še nadalje zasedeno po francoskih četah. Oba navedena kraja spadata v tretji pas zasedenega ozemlja, katero bi se imelo začeti izpraznjevati šele po ratifikaciji Youngovega načrta. Francoska vlada je torej zopet preklicala svoje odredbe glede predčasne izpraznitve.

Novi težki pretepi na dunajski univerzi

Dunaj, 7. nov. (Tel. »Slov.«) Danes dopoldne so bili v anatomskem inštitutu dunajskega vseučilišča na Beringerstrasse težki izgredi. Radi vesti, da se namerava razbiti predavanje anatomskega profesorja Tandlerja, ki spada med vodilne socialno demokratske občinske svetnike, so se zbrali v dvorani mnogoštevilni socialistični in demokratski študenti. Že prej pa so se v poslopju skrili nemški nacionalci. Takoj po začetku predavanja profesorja Tandlerja se je začel hrup. Nacionalci so vdrli v dvorano, razbili steklena vrata in pretepali svoje nasprotnike z razbitimi šipami in medicinskimi instrumenti. Težko ranjen je bil s steklom neki student-socialist, ameriški državljani. Neka studentka je alarmirala ga-

silce, ki so prihiteli s petimi parnimi brizgalnicami, ki pa ravno tako kakor policija niso mogli na akademsko tla. Nacionalci so nato korakali na vseučilišče. Na rampi so se zbrali slušatelji raznih visokih šol in zastoj zahtevali vstop, ker se je odredilo legitimiranje posameznikov. Nekoliko pred poldnem so nacionalni študentje kljub osebnemu prizadevanju rektorja dr. Gleispacha pričeli napadati predavalne dvorane. Pretepi so več židovskih in socialističnih študentov. Takoj nato so bila ukinjena vsa predavanja. Policija na konjih pa je zaprla ceste okoli vseučilišča. Opoldne se je sestal proforski kolegij, ki je sklenil, da se anatomski inštitut zapre in na vseučilišču uvede najstrožje legitimiranje.

Švicarski list o našem denarnem gospodarstvu

Belgrad, 7. nov. (Tel. »Slov.«) Lausanski list »Information économique« je prinesel na podlagi poročila švicarskega poslanika v Belgradu zelo obširen članek o gospodarskih razmerah v naši državi. Na podlagi informacij švicarskega poslanika trdi članek, da doseže obrestna mera v naši državi višino 14—18% in da je osnivanje velikega domačega kapitala najboljša pot za zmanjšanje obrestne mere. List navaja dalje, da so hranilne vloge narasle od 3½ milijarde v preteklem letu na 7 milijard Din v letošnjem letu, kar je dober znak, da se zbira v Jugoslaviji domač kapital.

Ta proces zbiranja domačega kapitala pa bo po mnenju lista napredoval počasi, ker je zaslužek prebivalstva zelo otežkočen. To je posledica malega narodnogospodarskega dohodka, ki v Jugoslaviji ni večji od 6000 Din na enega prebivalca. Narodna banka ni mogla, kljub temu, da daje kredit po nizki obrestni meri 6%, ostati regulator obr. mere, ker kontrolira od celokupnega kredita 15 milijard le nekaj nad 1½ milijardo dinarjev.

Tuj kapital na znižanje obrestne mere ni vplival. Inozemski kapital je sicer pokazal velik interes in ga je v Jugoslaviji plasiranega

že nad 2 milijardi. Vendar pa podjetniki nimajo interesa na tem, da bi se znižala obrestna mera, ker obstoječe stanje jim je v prid. Obrestna mera bi se mogla znižati le vsled konkurence raznih kapitalov.

Visoka obrestna mera je po mnenju lista organski pojav, ki izvira iz želje za profit. Banke v Jugoslaviji so likvidne. Leta 1929. so imele 631 milijonov dinarjev brez obresti pri Narodni banki, torej 250 milijonov več kakor v prejšnjem letu. Ta produktivno naložen denar ravno povzroča depresijo in nesigurnost na jugoslovanskem domačem trgu. Treba bi bilo v narodnem gospodarstvu te države izvesti racionalizacijo in reorganizacijo, oziroma tvoriti delavnost in voljo do dela, zbirati domač kapital in tako prisiliti znižanje obrestne mere.

List dalje pozdravlja akcijo jugoslovanske vlade, ko je organizirala privilegirano agrarno banko.

Dunajska vremenska napoved. Negotovo vreme. Na ozemlju vzhodnih Alp ni izključena začasna razjasnitev.

Akademiki!

Skupščina SSLU se vrši danes ob 15. uri v zbornici univerze. Jutri popoldne ob 18. do 18. ure prav tako v zbornici volitve v SSLU. Odrekli smo se obširni časopisni reklami. Naš proglas berite na univerzi.

Odrekli smo se obširni časopisni reklami. Naš proglas berite na univerzi. Ne pozabite pa:

Slovenska lista je bila vložena prva. Že to dejstvo je jasen dokaz, da smo si med sabo popolnoma na jasnem in edini. Izid volitev bo pravilno poučil tistega, ki hoče videti med nami zbeganost in neorientiranost.

Občudovanja je vredna drznost omladinskih tovarišev, ki bijejo očiti resnici v obraz, ko negirajo delo naših zastopnikov v SSLU. Svoj delovni program smo vendar začrtali že takrat, ko smo prvič nastopili s »Slovensko listo«. Gre le za končno realizacijo! Kdo je resno pojmoval delo v svetu? Ali tisti, ki so se trudili osamljeni za uresničenje Svetoških nalog, ali tisti, ki so z vednimi demisijami in očitno nezmožnostjo resnično ovirali Svetoško delo!

Naš proglas je jasen in koncizen.

Kandidatje »Slovenske liste« so:

1. Hribovšek Anton, cand. iur., nosilec liste;

2. Potokar Mirko, cand. iur.;

3. Boje Vilko, stud. iur.;

4. Poženel Radivoj, stud. techn.;

5. Kuret Niko, cand. phil.;

6. Petrič Ivan, stud. theol.;

7. Tonkli Anton, stud. iur.

Revizorji:

1. Mecilošek Rudolf, stud. techn.;

2. Košir Anton, stud. theol.;

3. Satler Franjo, cand. iur.

Vsak akademik mora voliti in vsakdo ve, kako bo volil.

Mirko Potokar,
cand. iur.,
predsednik Akademске zveze.

Pretep v berlinskem občinskem svetu

Berlin, 7. nov. (Tel. »Slov.«) Danes se je z veliko napetostjo pričakovala seja berlinskega občinskega sveta, v katerem se je večina pripravljala, da izreče berlinskemu županu Bössu nezaupnico. Vendar ni prišlo do sklepanja. Seja se je namreč predčasno končala s tem, da so komunistični govorniki izživali socialne demokrate, nakar je neki 70letni socialdemokratski občinski svetnik dvakrat udaril v obraz komunističnega svetnika Langa. Nato je prišlo do pretepa med obema strankama in seja se je morala prekiniti. V odboru najstarejših, ki se je potem sestel, so se potem zastoj prizadevali, da bi pripravili komunista Langa do tega, da bi preklical svoje žaljive izjave, nakar je bila potem seja občinskega sveta zaključena, ne da bi prišlo do glasovanja. Ker je nova volitev za berlinski občinski svet določena že na 17. novembra, je vprašanje, ali se bo sedanji občinski svet še enkrat sestel in ali bo sploh mogel sklepati o nezaupnici.

Ljudsko glasovanje bo 15. XII.

Berlin, 7. nov. (Tel. »Slov.«) Ljudsko glasovanje o Hugenbergovem predlogu je določeno na nedeljo, 15. decembra.

Tudi Bolgarska noče plačati reparacij

Solija, 7. nov. (Tel. »Slov.«) Na včerajšnji seji sobranja je odgovarjal ministrski predsednik Ljapčev na nekatera vprašanja opozicije o stanju reparacijskih pogajanj. Z obžalovanjem je ugotovil, da strokovnjaki na pariški konferenci pri proučevanju bolgarske plačilne možnosti in določevanju vsot niso postopali enako, kakor pri nemških plačilih, temveč so kot podlago vzeli konvencijo, ki jo je Stambolskijski sklenil l. 1923. Bolgarska tranša se ima črtati proti kompenzaciji bolgarskih zahtev K tej tranši so se prištele tudi dosedanje obresti po plačilnem načrtu, predloženem Bolgarski, katerega pa je bolgarska delegacija zavrnila kot neizvedljivega, tako da bi Bolgarska imela v celoti plačati brezobrestno 675 milijonov zlatih frankov v 36 letih.

Pariz, 7. nov. (Tel. »Slov.«) Kakor poroča »Journal«, je bolgarska vlada v resnici najodločneje odklonila, sprejeti predloge o ureditvi bolgarskih reparacij. Smatra se, da bo komisija za vzhodne reparacije ravno tako, kakor pri Madjarski, izjavila Bolgarom, da ji ni bilo mogoče doseči sporazuma in da torej ureditev tega vprašanja prepušča drugi konferenci vlad.

Drobne vesti

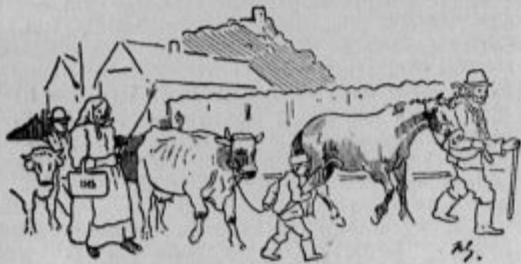
Köln, 7. nov. (Tel. »Slov.«) Gospa Zubkova, sestra bivšega nemškega cesarja, je nenadoma obolela na težki infekciji pljuč. Na odredbo zdravnikov so jo morali takoj prepeljati v bolnico. Pri tem ne gre za zastrupljenje niti za poskus samoumora.

London, 7. nov. (Tel. »Slov.«) Predsednik zveze lastnikov angleških rudnikov je sporočil vladi, da zveza odklanja povabilo na skupno konferenco s strokovnimi organizacijami angleških rudarjev.

Med sejmarji

Ljubljana, 7. novembra.

Včeraj je bila prva sredi v mesecu in tam doli na Poljanah pred klavnico je bil zopet živahen dan. Kujavo jesensko vreme je zakrivilo, da ni bil še živahnejši. Slaba pota in že dokaj občuten hlad, sta zadržala marsikatero kmetiča doma, ki bi bil sicer odšel živinčetu vrv okoli rogov in se napotil z njim v Ljubljano. Drugi zopet se je bil nemara že odločil, da pojde pogledat na ljubljanski sejm, če bi se dobila dober kup solidna kravica, zakaj na jesen, ko so pridelki pod streho in svisti polne, bi »repu« ne bilo treba stradati. Pa je odločil sejmsko potovanje za drugič, največ radi tega preklicanega vremena.

Ja, pa ni z vsakim tako. Zima se bliža, treba bo tega, treba onega, a v prvi vrsti obleke in obutve. Na kmetih je letos sicer, hvala Bogu, vsega dovolj, le denarja premalo.

Naša sta se na sejmu stara znanca. Čebrov oče in Preklemanov stric. Prvi tam doli nekje z Ižanskega, drugi s Posavja. Čebrov oče in siva sta potrpeljivo čakala v gneči ljudi in živine in se kakor dogovorjena ozirala okoli sebe, da bi vzbudila pozornost kupcev. Pot je bila dolga in utrudljiva, prostorčka nikjer, da bi se človek vsedel in si odpočil trudne kosti. Pa so si mislili oče: »He, siva, lažje ti stojiš na štirih, kot jaz na dveh! Ne boš zamerila, če se nekoliko naslonim nate!« In so se oče naslonili na sivo in siva jim tega ni prav nič zamerila, še z repom je pomahala, najbrž v znamenje, da ji breme njenega gospodarja ni neprijetno.

Preklemanov stric s Posavja so prišli takrat mimo in se ustavili pred Čebrovim očetom in sivo:

»O, lej ga, Čebra čeburanestega! Kaj pa prodajaš?«

»Kravo, tole kravico bi prodal, Prekleman!«, so prijazno povedali Čebrov oče in debelo pljunili sivi mimo rogov.

»Čedno živinče. Koliko ceniš?«

»Bi bil ti kupec?«

»Pomeniti se je treba. Zini!«

»Štirinajst tavžent kron zate!«

»Jo boš domov gnal, ne bo kupčije po tej ceni.«

»Če ne bo drugače, jo bom pa gnal. Veliko se ne dam uglihati!«

Siva je stricu s Posavja močno ugajala, le da tega niso hoteli povedati naglas. Segli so kravi pod

vamp, jo poskusili objeti čez hrbet, nato pa so stopili par korakov nazaj in s strokovnjaškim pogledom merili sivo podolgim in počez

»Deset tavžent, Čeberte!«

»Te imam rad, ampak toliko zopet ne. Naj bi že bilo trinajst tavžent petsto zate.«

»Še popusti! Krava ne more imeti čez 5 litrov mleka!«

»Kaga? Pet litrov? Kar pomolzi jo, pa boš videl, če ga ne boš navlekel najmanj še enkrat toliko opoldne in zvečer.«

»Hvali, ker prodajaš! Udari za dvanajst!«

»Trinajst daj, pa jo odženi!«

»Sem že rekel. Ne primaknem več.«

»Pa pusti!«

Stara znanca, ampak kupčije nista sklenila. Čebrov oče so gnali sivo domov.

Blizu vhoda na sejmišče je stala postarna ženica in zamišljeno motrila nizko brezasto kravo, z močno ulekjenim hrbtom in jako vidnimi rebri. Poleg nje je stražila bomo oblečena ženska in nemirno stopicala. Zeblo jo je v noge.

»Koliko zahtevate za kravo?«

»Osem tavžent kron.«

»Koliko je stara?«

»Dvanajst let.«

»Bo veči!«

»Čez štirinajst vem da nima.«

»Tri leta kvečjem, bo še molzla, potem jo bo vzel pa mesar.«

»Ampak se vam bo v teh treh letih z mlekom odkupila.«

Pogodili sta se ženci za sedem tisoč kron brez dolgega pričkanja. Breza pa je napravila prostor teličku, ki ga je pravkar vlekel na sejmišče zatepen fant v spremstvu matere. Ponujala sta živenco za rejo, nazadnje pa je telička kupil neki mesar po 14 dinarjev za kilogram žive vage.

Praščikov so pripeljali na sejm nekaj nad 200. Nad polovico je bilo prodanih 150—250 Din za enega.

Relativno najboljše so odrezali konji. Od 281 je bilo prodanih 65. Proti zimi so konjske kupčije živahnejše, nego v delovni sezoni.

Ampak kot rečeno: to pot je bil živinski sejm slabo obiskan in se razpoloženje na sejmišču kar ni moglo razgibati v običajno živahnost.

„Vse je zapravljeno!“

Dva samoumora v Mariboru.

Maribor, 7. novembra.

Danes se je na svojem stanovanju Ob jar- ka št. 6 zgrudil v nezvest 50letni upokojeni železničar Franc Pihlerič. Na lice mesta je prispel najprej zdravnik dr. Frank, ki je odredil, da se Pihlerič nemudoma prepelje v bolnico. Ko pa je prispelo moštvo rešilnega oddelka, je bil Pihlerič že mrtev.

V zvezi z njegovo nenadno smrtjo so se razširile po mestu razne govorice, tako da je morala posredovati policija. Pred prevozom njegovih smrtnih ostankov v mrtvašnico na pobreškem pokopališču, je pregledal mrliča policijski zdravnik dr. Zorjan, ki je izrazil mnenje, da je nastopila smrt radi samozastrupljenja. Zato se bo jutri izvršila obdukcijska.

Proti večeru je napravil obračun z življenjem neznanec, ki se je nastanil v neki gostilni v Vetrinjski ulici. Najprej se je v gostilni napil, potem pa je odšel v sobo, kjer se je obesil. Kakor se je pozneje izkazalo, gre za bivšega trgovca Rotterja, ki je že večkrat v družbi dejal, da »je vse zapravljeno«, da je zastavil vse, kar je imel, da mu preostane samo še vrv okoli vratu. Drugih podatkov o obešencu zaenkrat še ni bilo mogoče dobiti.

Pihleričev in Rotterjev truplo je avto mestnega pogrebnege zavoda prepeljal v mrtvašnico na mestnem pokopališču v Po- brežju.

V deroče valove Drave

Ker ni vzgoje.

Maribor, 7. nov.

V deroče Dravine valove je v obližju iz- liva meljskega kanala planilo v sredo zvečer okoli 19. ure neznan dekle; grozoten krik — Hilfe — je šel skozi temo, da so se na mah odprla okna stanovanjskih poslopij »Ob Bro- du« in da je požrtvovalni reševalec dravskih žrtev ter neustrašni brodar I. Merdavs, ki je bil ravnokar prepeljal nočnega potnika na po- breško stran, pazno prislusnil kriku, ki je prihajal od meljske plati. Takoj je preletel Dra- vino gladino ter se poglaval v dotično smer, kjer pa je ob obrežju našel skupino usnjarskih de- lavcev, ki so ravnokar prihiteli na obrežje, da postanejo svedoki pretresljive tragedije mlade- ga dekleta. — Že davno je bil odmrli krik po pomoči. S poslednjimi močmi se je tam iz da- ljav skušalo nekajkrat priboriti na površje neznan dekle; v temni noči je bila vsaka po- moč zaman in prepozna. Bitje, ki je na stezah bednega življenja ubupalo, ker ni občutilo v sebi notranje sile materine vzgoje, je našlo v Dravinih valovih svoje hladno počivališče.

Tovariša je okradel

Kočevje, 6. oktobra.

V petek je prišel na orožniško postajo v Kočevju delavec Ivan Rataj in potožil, da mu je neki neznanec ukradel košaro z vso obleko in perilom.

»Vse mi je pokradel, kar sem si s trudom svojih rok prislužil to poletje,« je povedal.

Ivan Rataj je delal kot zidar pri tvrdki inž. Treco, ki je gradila dvonadstropno hišo industrijalcu g. Iv. Zurlu. Spal in jedel je v gostilni g. Beljana. Prenočeval je na senu v skednju. Pred par dnevi je prišel v seno spat neznanec. Trdil je, da je brezposelen in da išče v Kočevju službe. Pri gostilničarju je jedel in trdil, da bo vse pošteno plačal.

V četrtek je neznanec izginil brez slovesa. Od svojega tovariša se je poslovil na ta način, da si je za spomin odnesel Ratajevo košaro, kjer je imel Rataj spravljeno novo praznično obleko in precej perila. Škode je okroglo 1300 dinarjev. Rataj je za zimo ostal v delovni ob- leki in povrh še brez perila. Gostilničar trpi škodo, ker je dajal neznanu hrano na upanje. Neznanege »poštenjaka« zasleduje orožništvo.

Pierre l'Ermitte:

Senca velike noči

Včeraj sem gledal ljubke otroke, ki so se zbrali za obhajilno mizo, da prejmejo na čelo prvi blagoslov pravkar posvečene vode. Svoje ročice so razpili in pozorno gledali ko žive cvetke. Nekateri so bili plavalasi kakor nedozorel klas, drugi črni in resnega pogleda. Ljube- nivo so jih pripeljale mamice pred župnika, očetje pa s ponosom! »Vse to je moje!« je po- vedal nekdo, okrog katerega se je gnetlo sedem modrookih malčkov.

Tudi stare matere so prišle. In ena mi je ka- zoč na nekega v črno oblečenega dečka za- šepetala: »Ta nima več očeta.«

Ob pogledu na to deco sem pomislil na neizmerne ulice, po katerih se prerivajo ne- skončne množice ljudstva in rekel sem sam pri sebi: »Pa drugi?... Kje so? Zakaj jih niso njihovi očetje, njihove mamice danes sem pri- vedli, da prejmejo poljub matere Cerkve? Zakaj ne, le zakaj ne?«

Videl sem odrasle mlade ljudi z vso nji- hovo sijajno bodočnostjo. Preprosti in ponosni so prišli molit k Božjemu grobu.

Videl sem skavte, ki so prišli v svojem kroju ob desetih zvečer, da prečujejo noč pred svojim Gospodom.

Videl sem dekleta iz visokih in nizkih slo- jev, ki so prinesle Križanemu cvetlic in molitev. Ni jih pripeljala radovednost, ampak ljubezen.

Občni zbor slovenskih časnikarjev

Na podlagi novih pravil Centralne zveze jugo- slovenskih časnikarjev so se iz sekcij že osno- vala novinarska društva v Novem Sadu, Sarajevu in v Beogradu. Preteklo nedeljo pa se je vršil tudi občni zbor dosedanje ljubljanske sekcije JNU. Ob- čni zbor je odobril nova pravila, s katerimi se sek- cija v okviru JNU pretvarja v »Novinarsko društvo v Ljubljani«.

Občni zbor se je vršil v prijazni Litiji v pro- storih tamkajšnje moderne osnovne šole. Predsed- atk Stanko Virant je po otvoritvi in konsta- tiranju sklepčnosti v svojem nagovoru pozdravil navzočega okr. poglavarja g. Frana Podboja in litijskega župana g. Hinka Lebingerja in nato med odobravanjem članstva sporočil, da je poslal brzojavne pozdrave Nj. Vel. kralju in ministrskemu predsedniku gen. Živkoviču. Spominjal se je med letom umrlih odličnih članov JNU gg. dr. Gre- gorja Žerjave, Tonija Schlegla in Sahiba Korkuta, katerih spomin so zborovalci počastili s klici »Sla- va jim!« Dalje je poročal o položaju našega časo- pisja in slovenskih časnikarjev, ki se od prejšnjega leta ni bistveno spremenil. Solidnosti in dobri or- ganizaciji naših časopisnih podjetij gre zahvala, da v Sloveniji med časnikarji ni zavladala taka brez- poselnost, kakor se je to letos zgodilo po nekaterih drugih pokrajinah države.

Tajniško poročilo je podal tajnik g. Rudolf Ozim, blagajniško blagajnik g. Dr. Potočnik, nad- zorstveno pa g. Ante Beg, ki je predlagal odbor absolutorij. Po kratki debati so bila vsa poročila odobrena in soglasno sprejeti absolutorij.

Zivahna debata se je razvila pri posameznih točkah novih pravil, izdelanih in predloženih od odbora. Povsod je bil dosežen sporazum tako, da so bila pravila naposled sprejeta soglasno.

Po odobritvi pravil je poročal že prej izvolje- ni verifikacijski odsek, ki je imel nalogo ugotoviti, ali so pri vseh članih dani pogoji, ki jih zahte- vajo pravila JNU za članstvo. Po ugotovitvah veri- fikacijskega odseka, ki jih je občni zbor tudi so- glasno odobril, šteje Novinarsko društvo v Ljub- ljani 61 rednih, 20 pripravnih, 7 izrednih in 6 ustanovnih članov.

Z vzklikom so bili naposled izvoljeni še novi društveni funkcionarji. Za predsednika je bil zopet izvoljen Stanko Virant, za podpredsednika Viktor Cotečič, za tajnika Rudolf Ozim, za blagajnika Drago Potočnik, za odbornike Božidar Borko, Stane Koso- vel, Viktor Švajcer, Drežče Verbič in Josip Zupan- čič. Odbor se je konstituiral na svoji včerajšnji seji. V nadzorstvo so bili izvoljeni: Ante Beg, Adolf Ribnikar in Fran Zabret, v razsodišče pa Rasto Pu- stoslavšek, Fran Svetek in Aleksander Železnikar. Po rešitvi še nekaterih internih zadev je pred- sednik ob 13. zaključil občni zbor.

Ob tej priliki se je zahvaliti tako okr. gl., g. Francu Podboju, županu H. Lebingerju in so- dniku Trojatu, ki so prisostvovali tudi kosilu, in so preskrbeli, da so preživeli časnikarji v Litiji prav prijeten dan. Na kosilu zborovalcev, ki so ga okus- no priredile gojenke tamošnje gospodinjke šole, je igral tudi dobri salonski orkester Brili Zadovoljni so slovenski časnikarji zapustili Litijo

K ciganom ie šla

Kočevje, začetkom novembra.

Po Kočevju in okolici se je razneslo, da je neko dekle ušlo k ciganom. Šel sem pobarat »starega«, kako je z novo »podanico« svoje velike familije zadovoljen.

»Stari« je našel dolgo pipo in gledal jez- no prede.

»Kaj ti je, stari«, da gledaš kot bi tristo kislih kumare pogoltnil?«

»Gospod, kaj ne bom jezen. Pomislite: konja so nam ukradli. Občina nam ga je ukradla! Tistemu Koprivščku, ki je sedaj pri nas, ga je ukradla.«

No, ta je pa lepa! Kočevska občina kra- de ciganske mrhe — Veš kaj, stari, ta bo pa prazna! Občina ne krade konj, ker to noben človek ni. Je bil še kdo drugi pri tvoji mrhi?«

»Gospod, konj je bil lep, vreden dvajset tavžent kron, pasel se je na detelji in ga od- peljejo. Policaj ga je odpeljal. Ali ni to toliko, kakor tatvina! Ciganom gredo krast konje, go- spod! Dvajset tavžent kron!«

»Saj vam ga je dala občina nazaj, ne? Sa-

Odol osveži, ob-
varuje in čisti usta
in zobe

mo plačati ste morali, kar je kljuse požrlo.«

»To je ravno tisto, gospod, kar me jezi. Dva tavžent kron bi moral dati za stanovanje čez zimo v Rajndolu, pa jih zdaj spet nimam.«

Aha!, sem takoj pomislil. Že vem kam pes- tato moli: spet bi rad poskusil kaj na posodo dobiti. Pa sem takoj zaokrenil pogovor:

»Slišal sem, da ste dobili prirastek k vaši veliki familiji, da je »ena« ušla k vam.«

»Gospod, mi nobenemu ne branim k nam. Če hoče živeti po naše, prosto mu! Pred par leti je prišel k nam Koprivšek, ki je bil prej šintar, vzel je ciganko za ženo, pa je sedaj naš. Bolj je naš, kot kdo izmed nas.«

»Kaj pa, če bi vas Koprivšek lepega dne zapustil.«

»Na »becirkhapmana« bi šli, gospod! Za dva otroka, ki jih ima, bi moral plačati in za ženo.«

»Sami ga ne bi kaznovali?«

»Stari« je pogledal postrani in samc pljunil.

Videl sem, da mu je tak pogovor zopern, pa sem dejal, da ga ob priliki obiščem pri bodočem zimskem kovaškem poslu v Rajndolu, če se mi bo dotačas moj konj že zbosil, in sem se poslovil.

Ljudje blazne!

Strupeno vino necepljenih trt, nesrečna »šmar- nica« ali, kakor mu pravijo na Hrvaškem, »di- rektor«, je napravilo že nešteto zla. Lani se je z njim zastropilo na Štajerskem in Hrvaškem več ljudi, še mnogo več zla pa povzročajo ljudje, ki jih šmarnica samo upijani. Taki ljudje počenja- jo pod vplivom tega groznega strupa neumnosti, zlo- čine in grozodejstva, za katerimi trpe potem vse življenje.

Slabo v tem oziru je pri nas.

Mnogo slabše pa je še v Hrvaškem Zagorju in naprej, do Slavonije. Od povsod poročajo sedaj o strašnih izgrelih, kot posledicah pitja »direktor- ja«. Tako so na primer v okolici Križevcev stalno na dnevnem redu težje in lažje telesne poškodbe, katere je povzročil »direktor«. V vasi Lojnici je neki mladenič kar na lepem pretolkel s palico svo- jega najboljšega prijatelja in že navallil nanj z nožem, pa je ta k sreči pobegnil. V Lovrečini je mladenič Tomo Premurec udaril s kolom Ivana Paviča in mu razbil več reber. Ko je premlatil Pa- viča, se je spravil na konje in jih več poškodoval.

Proti »šmarnici« ali »direktorju« bi bil res že potreben energičen nastop oblasti in ljudstva, da se ta trta v naših krajih enkrat za vselej iztrebi.

Pri tej priliki naj omenimo še, da trpi ljud- stvo tudi radi drugih strupov. Ali ne moremo mi- sliti, da je te poboje, umore in nasilstva, o katerih beremo ravno zadnje dni, povzročila le šmarnica? Od raznih strani dežele nam poročajo, da postaja šnopsarija prava narodna katastrofa.

Bog je letos obdaril naše kraje z izredno dobro letino. Kako sedaj uživajo ljudje ta božji dar? Cele tone češpelj se porabljajo za kuhanje žganja. Tega ljudje ne smejo prodati. Popijo ga zato doma. Po- sledice bodo grozne. Tistih ubojev, pa o katerih smo brali zadnje tedne, je krivo žganje! To ljudi sprav- lja v blaznost. In tukaj ni druge pomoči, kakor poduk; več poduka o sadju, sadjarstvu in vporabi sadja! Vse premalo naši strokovnjaki še store v tem oziru!

Rešimo svoj narod!

MESNICA.

Mesnico bom otvoril v soboto, dne 9. t. m. v mestni hiši, Ahacjeva cesta štev. 10. Cenj. občinstvu se najtopleje priporoča

Milko Slamič

Opazoval sem njihove žareče ali temne obraze, na katerih so plesali plamenčki brez števila lu- čic. Videl sem jih, kako so se sklonile k Kristusu in mu goreče poljubile češćene noge

To je treba pač razmisliti, kajti ti odrasli otroci bodo kmalu stopili v življenje

Ko pa sem zrl na te mlade fante in dekleta, sem se spomnil toliko drugih, ki so šli mimo cerkve, ne da bi stopili notri in ki niso vedeli, da je bil On tukaj, da je prišel zato, da obvaruje Ideal v vsakem posamezniku.

Videl sem može... Kako veličasten prizor! Vse je gledalo nanje, ko so šli po dva in dva skozi glavno ladjo cerkve. Stopali so ko vodi- telji, od katerih se je vsak zavedal, da mora dati zgled drugim in se je zato tudi trudil. Bili so mladi in stari, delodajalci in delavci; bili so družinski očetje in njihovi odrasli sinovi.

Duhovnik jih je gledal, kako so stopili na stopnice in šli v kor. Trikrat je pokleknil vsak, preden je poljubil noge Kristusu. Za njihovimi strnjnimi vrstami pa je mislil na vse druge, ki so doma, po pisarnah, v uradih in delavni- cah... »Kje so? Kje so, da jih ni blizu?« Tudi zanje je umrl Kristus! Zakaj jih ni zraven na ta slavnostni dan, ko »mož bolečin« kliče vsemu človeštvu: »Pridite k meni vsi, ki trpite!« Ali oni ne tripijo? Ali ne vedo, da so obsojeni k smrti in da je le v Njem vstajenje?

Videl sem množico žena in mater.

Videl sem starce in starke, ki so omahovali

kot podžagana drevesa, ki se bodo zdaj zdaj zrušila na široki cesti. Poklekovali so pred njim, ki bo jutri morda že njihov sodnik

Skoraj vsi so se vedli enako, njihovi obrazi so imeli podoben jokav izraz in mnogim se je po- znalo, kako jih je življenje utrudilo.

Ali koliko drugih žena in mater ni prišlo molit na ta trikrat sveti dan!... Koliko starčkov, ki z eno nogo že v grobu stoje, ni prišlo k Njemu, da izvedo, kako treba umreti!?

Zakaj niso prišli? Zakaj?

Videl sem ljubeče se mlade pare, ki so sku- paj prihajali k božjemu grobu. Včasih so se tu sestali in molili Njega, ki je ljubezen sama. Za- hvalili so ga za zlato ali preprosto stekleno čašo ljubezni, iz katere so skupaj pili pijačo, ki uspo- sablja za življenje. Gnetli so se krog Njega ka- kor Devica, Magdalena in Janez, ki so se okle- nili v viharju temnega križa. Vedeli so namreč da tu doli ni mogoča mirna ljubezen, ker so vprašavo nikdar ne miruje in ga ni mogla umiriti niti kri samega Boga...

Zakaj pa drugi še zmerom sovražijo? Za- kaj neštevila množica zavistnežev neprestano škriplje z zobmi radi neznatne sreče svojega bližnjega? »S kako pravico je ta srečen?« Zakaj ni po besedah Najvišjega, ko je izrekel: »Do- polnjeno je!« izginila s sveta vsa mržnja? Zakaj ni? Le zakaj ni?

Bedne duše brez ljubezni in solnce, mora- mo moliti za vas! (Iz francoščine: J. G.)

Zakon čuva

ime „Pyramidon“ pred

falsifikati. Čuvajte pa tudi

sebe pred škodo in

zahtevajte izrečno

Pyramidon

Tablete

M&L

IBI

sredstvo, ki se je že ti-

sočkrat obneslo pri gla-

vobolu, zobobolju in

migreni.

Pristne samo v originalnem zavoju

„Mister Ducus“

Sava narašča

Neprestano deževje zadnjih dni, ki je bilo zelo močno zlasti v Sloveniji, je povzročilo naglo naraščanje Save. Posebno je naraščala te dni Sava naglo pri Zagrebu, kjer se je že razlila preko bregov, kakor ima snavado vsako leto. Ob vsej zagrebški obali je bilo v sredo vodno stanje Save tri metre nad normalo, dočim narašča voda še vedno in sicer vsako uro za 6 cm. Potemtakem bi morala biti Sava danes, v petek, najmanj šest metrov nad normalo, če bo naraščala tako stalno, kakor je do četrtka.

Nevarnosti še ni, vendar bodo merodajne ustanove odredile vse varnostne korake. Zdi pa se, da se bo naraščanje Save že ustavilo, zlasti ker večeraj v Sloveniji ni bilo dežja.

Koledar

Petek, 8. novembra: Klavdij in tovariši, mučeniki.

Osebnosti

Izpit za dipl. pilota in za rez. zrakop. podporočnika so napravili sledeči Slovenci: Joža Lavtarič iz Kranjske gore (z odliko in prvi v rangu); Albin Čerček iz Ljubljane (prav dober); Milan Zemljič in Franjo Pivka (iz Maribora, tudi oba s prav dobrim uspehom). — Splošen uspeh v šoli pa je bil naravnost imeniten.

Poročil se je dne 3. nov. pri Sv. Križu pri Litiji Franc Leskovec, orož. podnarednik v Splitu s Karolino Muren. Naj ju spremlja božji blagoslov!

Novi grobovi

† Zrtv nesreče. Poročali smo že včeraj o nesreči 61-letnega delavca Franca Zelnika, ki mu je vagon v Goricanah odrezal nogo. Zelnik je že v sredo ob 11. zvečer v ljubljanski bolnišnici umrl za poškodbami.

† Umrli je v Ljubljani gospa Ivana Prosenec, roj. Pintar. Pogreb danes ob 3 popoldne iz hiše žakosti v Škofji ulici št. 12 na pokopališče k Svetemu Križu.

† Na Podrečju pri Domžalah je umrl Franc Majhen, posestnik valjčnega mlina na Podrečju. Pogreb se vrši v soboto, 9. t. m. na farno pokopališče pri Domžalah.

† V celjski bolnišnici so umrli: 4. nov.: Oset Roman, dninar iz St. Jurja ob južni žel., star 59 let; dne 5. nov.: Perikli Marija, žena kurjača v Apneniku, doma iz Gaberja, stara 20 let; dne 6. novembra: Kovač Emilija, 3 leta stara hči rudarja iz Zabukovce, je podlegla škrlatinki.

N. p. v. m.!

Mala kronika

★ SPLOŠNO PRAVILO, je, da časopis more ostati dober le, če naročniki točno izvršujejo svoje obveznosti napram njemu. Prav lepo prosimo tiste p. n. naročnike, ki so še v zamudi, naj to upoštevajo.

★ Zlatomašniška jubileja Pija XI. se udeležijo delegacija Slovencev pod vodstvom ljubljanskega in mariborskega škofa. Doslej je prijavljenih toliko izletnikov, da se bo romanje gotovo vršilo od 18. do 23. decembra. Na razpolago je še nekaj mest, zato prosimo: kdor se želi udeležiti te delegacije, naj se prijavi na Prosvetno zvezo, Miklošičeva cesta 5. Zadnji rok prijavitve je 15. novembra. Cena, vožnja, hrana, stanovanje in vsi stroški vožnje po Rimu za III. razred 1800 Din, za II. razred 2350 Din.

★ Kmetijska šola na Grmu je zaključila leto 1928-29 dne 31. oktobra t. l. Slovesnosti se je udeležil g. komisar ljublj. oblasti samouprave dr. M. Natlačen, ki je pred razdelitvijo izprijave nagovoril učence, podajajoč jim na pot nekaj lepih misli. Priporočal jim je, naj bodo ukažljivi, pridni in delavni, varni in naj bo vse njihovo delo prežeto z ljubeznijo do rodne grude. Uspesh letnika je sledeč: s prav dobrim uspehom je šola dovršilo 17 učencev, z dobrim 10, z zadostnim 4. Učenci so po zaključku odšli na svoje domove, da pridobijo znanje izkoristijo sebi in svoji okolici v prid.

★ Radio Ljubljana opozarja svoje abonente na izredni današnji koncert, ki ga priredijo koroški fantje v radio oddajni postaji ob 5 popoldne.

★ O nesreči v Rajhenburgu smo prejeli še dodatno poročilo o rajhenburških fantih in gasilcih, ki so izredno požrtovalno reševali. V tem poročilu so popravljene tudi nekatere netočnosti od zadnjice: Mrlič se reševali in prenašali tudi gasilci ter fantje iz Rajhenburga. Prvega smo odnesli kurjača Jeromen-a, drugi, ki je ležal na nasprotni strani, je bil vlakodvaja Vodak in ne Arzenšek, kot je bilo pomotoma rečeno. Res je ležal med kolesi, odnošeno med osmi lokomotivo. Ampak to ni bil Arzenšek, temveč vlakodvaja Vodlak. Odnesli smo tudi njega, ter ga položili na suho poleg kurjača Jeromen-a. Bili smo zraven pri prenosu vseh treh ponesrečenec, fantje in gasilci iz Rajhenburga. Ko smo prenesli oba na suho, smo pričeli z iskanjem tretje žrtve. Ker pa je nas med tem nekdo opomnil, da je slišal v službenem vozu stokanje, smo najprvo preiskali službeni voz, a nismo nič našli. Med tem se je zdani, ter smo lažje pričeli iskati tretjo

žrtv. Vzel sem drog s kaveljem ter pričel od kraja, kakor leži lokomotiva, preiskavati dno potoka. Zadel sem na nekaj mehkega. Misleč, da je truplo, sem obrnil kavelj ter sem potegnil k sebi. Videl sem takoj, da je bil moj trud poplačan. prikazala se je noga. Poklical sem druge, da so mi pomagali ter smo truplo spravili h kraju. Ko smo ga začeli vum vleči, se je šele takrat pordečila voda. Zanesli smo ga k drugim, nakar so orožniki pregledali njihove žepe in našli legitimacije. Šele po športni legitimaciji so ugotovili, da je ta zadnji Arzenšek, ki tedaj ni ležal med kolesi.

★ Student brez rok. Čuden študent je prišel te dni iz vasi Orahovice v Savoniji v Osijek. Manjkata mu namreč že od rojstva obe roki. V Orahovici je dovršil osnovno šolo, sedaj pa hoče študirati na realni gimnaziji v Osijeku. Piše, je in pije z pogami. Neko osišeško humanitarno društvo je prevzelo skrb za tega dijaka brez rok in bo plačevalo zanj vse stroške.

★ V Uradnem listu št. 111 od 5. nov. t. l. je objavljen »Zakon o izpremembah in dopolnitvah v zakonu o stanovanjih z dne 27. aprila 1929.« in naslednje uredbe osrednje vlade: »Uredba ministra za notranje posle o ustroju in področju predstojništva mestne policije.« »Odločba o ustanovitvi okrožnih inspektoratov v banovinah.« »Uredba o praznikih v zmlus meničnega zakona in čekovnega zakona.« »Uredba o nadomestitvi protesta z vročitvijo prepisa menice« in »Uredba o protestnih registrih in o nagradah za izvršitev protesta«.

★ 400 hrvatskih kmetov obišče Srbijo. Priščen in slovesen sprejem, ki ga je nedavno doživela hrvatska kmetijska deputacija v Beogradu, ni ostal brez odmeva. V kratkem se poda v Beograd 400 hrvatskih kmetov iz Hrv. Zagorja pod vodstvom dveh kmetijskih pevskih društev. V Beogradu ostanejo nekaj dni, da stopijo v stike z odločujočimi predstavniki, katerim bi razložili svoje želje. Iz Beograda odpotujejo v Kragujevac in v Kruševac.

★ Kakršno življenje, taka smrt. Pred dnevi se je odigrala v Zagrebu krvava žalost. Cevljarji pomočnik Ivo Kasun je s služkinjo Marijo Fajdiga živel v divjem zakonu. Marija pa se ga je naveličala in mu ušla. Kasun je prišel na njeno stanovanje in jo prosil, naj se vrne k njemu. Marija ga ni hotela poslušati, nakar jo je sunil večkrat z nožem in jo težko ranil. Napot mrtvo so Marijo prepeljali v bolnišnico, enako tudi Kasuna, zakaj ta je takoj po strašnem dejanju izpil večjo količino očetne kisline in kmalu zatem umrl v bolnišnici, dočim se Marija še bori s smrtjo.

★ Gozdar obstrlil očeta in sina. Kmet Pavel Zalac iz Cetingrada pri Slunju na Hrvatskem je s svojim sinom Jankom nabiral v gozdu drva. Na potu domov ju je srečal gozdar Dane Matešić. Oba, kmet in gozdar, sta se radi teh dveh močno sprla. V prepiru je gozdar uporabil orožje in obstrlil ter težko ranil očeta in sina. Oba ranjena kmeta so prepeljali v bolnišnico v Karlovec.

★ Sibenik pod vod. V sredo popoldne je divjala nad Sibenikom velika nevihta, spremljana z

Ne mučite svojih otrok z ribjim oljem, ampak dajte jim

JEMALT

ki ima zelo prijeten okus in duh in ga otroci jemljejo kot kako slaščico. Dobiva se v vseh lekarnah.

gromom in strelo. Nad mestom se je utrgal oblak. Radi velikega dežja, pomešanega s točo, so nastali po nekaterih cestah celi potoki. Mnogo ulic je bilo radi sinjih mrazov vode popolnoma opustošenih, poplavljen pa so bile tudi nekatere kleti v mestu. Potoki po ulicah so nosili s seboj velike množine peska in raznih predmetov. Voda ni mogla niti odtekati, ker so se kanali zamažili s ilovico. Tudi morje je bilo ob tem času zelo razburkano. Vsa nevihta je trajala dobri dve uri.

★ Zupne urade opozarjamo na naš najnovejši jubilejni katalog, ki prinaša poleg drugih stvari tudi seznam cerkvenih tiskovin. Ker so v zadnjih letih izšle razne nove cerkvene tiskovine, oziroma spremembe in poprave prejšnjih tiskovin, bo novi seznam vsem, g. g. župnikom dobrodošel. Katalog oddaja Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani brezplačno.

★ Bodite oprezní ljudi Vi in čim opazite pri katerem članu Vaše rodbine blede barvo obraza, pomanjkanje slasti, oslabljenje živcev, pogosti glavoboli, pomanjkanje spanja, dajte mu takoj Energin, železnato kina vino. Otrokom 3 male, odraslim 3 velike žlice na dan. V lekarnah in drogerijah pol-literska steklenica 40 Din.

★ Volnene nogavice, pletenine in rokavice po nizkih cenah pri Ivdiki Karl Prelog, Ljubljana.

»BUDDHA« čaj je okrepilo,

v sto slučajih ozdravilo;

piješ trikrat ga na dan —

zdrav, vesel boš in močan!

Tea Import, Ljubljana, Aškerčeva 3.

Nesreča ne počiva

— Smrtna nesreča na svatbi. V vasi Postrani blizu Splita se je te dni vršila kmetijska svatba. Na svatbi se je starešina smrtno ponesrečil in se je radi tega seveda svatovski veselje spremenilo v žalost. Med gostijo, katere se je udeležilo okrog 20 svatov, je vstal svatovski starešina Jure Tomič izza mize in si ogrnil plašč. Hotel je stopiti pred hišo, da bi nekajkrat ustrelil v zrak v znamenje svatovskega veselja. Ko si je ogrinjal plašč, se je v žepu plašča nenkrat sprožil revolver in je strel zadel Tomiča v prsi. Tomič je bil na mestu mrtve. Revolver se je sprožil radi tega, ker se je Tomič zadel v svatovsko mizo.

Ljubljana

Kaj bo danes?

Drama: Zaprt.
Opera: Evgenij Onjegin.
Kino Ljubljanski dvor: Zmaga ljubezni dr. Rinkerja.
IV. Prosvetni večer ob 8 v Unionu: Predavanje o koroških narodni pesmi. Koncert zbora koroških pesmi.
Vijolinski koncert Soetensa v Filharmoniji ob 8.
Umetniška razstava v Jakopičevem paviljonu.
Lekarne: Nočno službo imajo: Mr. Sušnik, Marijin trg 5 in Mr. Kuralt, Gosposvetska c. 10.
»Naju že imate«

»Naju že ima!«

Dva tatova prijeta.

Ljubljana, 7. novembra.

Grdo je zaklet starejši fant in dejal mlajšemu: »Viš, naju že ima! Sva že tam!« Kar se je godilo naprej, je bilo samo dejanje nekaj minut in pod ključem sta bila dva nevarna »kolesarja« ter »suknjarja.«

To se je godilo danes ob 4 popoldne na Sv. Petra cesti. Dva mladeniča, 18 do 22 letna, sta šla brezskrbno po cesti, eden je nosil pod pazduho svetlo, lepo suknjo. Slučajno se je ozrl nazaj in s strahom opazil, da gre tik za njima znan in strašni detektiv H., tisti, ki se ga ljubljanski uzmoviči in tolovaji tako boje, zakaj H. ne pozna šale, strog in pa natančen pa tako, da si ga vsak zapomni, kdor ima z njim opravke.

»Viš, naju že imate«

Detektiv je res stopil k obema mladeničema, ju pomeril od tal do vrha, znana sta se mu zdeli.

»Fant, kje si pa dobil to suknjo?«

»Zaslужil sem jo. Drva sem žagal na Glincah, pri Bojčevih, so mi jo pa dali!«

»To ne bo res! Taka lepa suknja se ne daje kar tako. Sicer bomo pa videli!«

Detektiv je odvedel oba mladeniča do najbližjega stražnika in ju izročil za trenutek temu v varstvo. Sam pa je skočil k telefonu in poklical Bojčeve na Glincah. Oba, gospod in gospa Bojčeva sta bila pri telefonu. Prav natančno sta povedala, da niso pri njih, ne včeraj in ne danes, žagali drv, da bi pa suknjo dala komu, pa tudi ne drži.

Detektiv je nato odvedel oba fanta na policijo. V njiju so spoznali zakrknjena tatinska brata Ivana in Karla Lacknerja, doma iz kamniške okolice. Bila sta radi tatvine koles šele pred kratkim izpuščena iz zapor.

Ko so na policiji preiskovali suknjo, so našli v žepu tudi nabit revolver. Kje pa sta brata suknjo ukradla, še ni dognano. Pač pa je poštini uradnik Karl Urbančič popoldne sporočil policiji, da je njemu izginila 1500 Din vredna suknja. Če je ta suknja ista, kakor so jo dobili pri Lacknerju, mora policija šele ugotoviti. Urbančič ni prijavil tatvine revolverja in sta ga najbrže brata ukradla kje drugje. Zaenkrat in najbrže še za dolgo pa sta morala brata ponovno za rešetke.

© Vreme je včeraj popoldne bilo v Ljubljani popolnoma oblačno, popoldne pa je potegnil sever, da se je zjasnilo in je zasijalo sonce. Postalno je za kake dve uri prav prijetno. Seveda je sonce kmalu zašlo in ni moglo vplivati na temperaturo, ki je znašala največ 10,8°C, zjutraj pa 3,5°C. Barometer je kazal 762. — V Mariboru je bila temperatura 9°C, v Zagrebu 8°C, v Beogradu 13°C, v Skoplju 15°C, v Splitu 16°C. Povsod oblačno. V sredo povsod dež.

V smrt.

© Martinov večer priredi tudi letos kršč. žensko društvo in sicer v soboto 9. novembra ob 20 zvečer v Beli dvorani hotela Union. Ker je čisti dobiček namenjen za obdarovanje revnih otrok za Miklavža, Vas vabimo, da se tega večera zanesljivo udeležite. Vabljenje članice in po njih vpeljani znanci. Za zabavo in okrepčilo bo dobro preskrbljeno. Odbor.

© Prijatelji koroške narodne pesmi in koroških Slovencev se vlijudno vabijo, da se udeležijo drevi pevskega nastopa koroških fantov iz Roža. Prireditve je v verandi hotela Union ob 8. Ker je polovica sedežev že prodanih, opozarjamo na predprodajo vstopnic, ki je v Prosvetni zvezi, Miklošičeva cesta 5.

© Robert Soetens, francoski violinski virtuozi, nastopi drevi v petek, dne 8. t. m., ob 20 v Filharmonični dvorani kot gost francoskega inštituta v Ljubljani. Umetnik, dasi mlad, je absolviral celo vrsto koncertov v Franciji, Belgiji, Angliji, Nordijskih državah, v Nemčiji, Poljski, Rumuniji itd.

© Davek na nezazidane parcele. Mestni magistrat razglasa, da zamorejo vsi, katerim je bil predpisan davek na nezazidane parcele, dobiti potrebne informacije pri mestnem gradbenem uradu, oddelek V (Ulica 20. septembra št. 2, poprej Šolski drevored), ki pa uraduje v ta namen izključno samo vsak torek in četrtek od 9 do 12 popoldne.

© Avtobus v pregrajo. Na Celovski cesti se je v sredo zvečer zaletel Čarmanov avtobus v železniško pregrajo in jo znatno pokvaril. Čarman trdi, da je nezgode krivo to, ker železniška pregraja ni bila razsvetljena. Naj bo že, kakor hoče, to pa je resnica: Na tej prometni cesti je potrebna najstrožja pazljivost, ker je promet zelo velik in je še sreča, da se ni pripetila večja nesreča.

© Portugalko prvovrstno toči restavracija Hotel »Strukelj«.

Orel

Orel Krakovo-Trnovo v Ljubljani pozivlja vse člane, da se zanesljivo udeležijo fantovskega sestanka, ki se vrši drevi ob 8 v društvenem domu. Razlagala se bo snov iz Socialne ekonomije. Ker se bomo pogovorili tudi o programu za mesec november, prosimo, da se sestanka v polnem številu udeležite. Točno in vsi! Odbor.

Poizvedovanja

Delavec je izgubil površnji suknjič svetle barve 27. ali 28. oktobra od Starega trga do mestnega doma. Načrteli se naproša, da ga izroči policiji.

Maribor

Poglavje o mestnih financah

5.

Ob priliki debate v finančnem odseku so se vsicje že obravnavanih predlogov sprožile še nekatere druge misli. Tako n. pr. vprašanje naklade na luksuzna stanovanja, nezazidane parcele, reklamo, nočni poset kavarn, avtomobile, uporabo elektrike in celo na uboge — »samce«. Izvezi diskusije je prišel že od vsega začetka predlog za uvedbo naklade za konsum elektrike, ker bi morebiten sklep v tem pravcu utegnil imeti za posledico prelom pogodbe s falsko elektrarno. V ospredju pa so ostali predlogi, ki gredo za uvedbo davščine na nezazidane parcele, reklamo, nočni poset kavarn ter znižanje najemnine naklade in pa avtomobilske davščine. Glede vseh omenjenih predlogov se izdeluje v mestnem knjigovodstvu elaborat, ki pride bržkone že prihodnji teden v finančnem odseku v razpravo. V glavnih obrisih je finančni efekt omenjenih davščin že na dlan: davek na nezazidane parcele bi prinesel 1.000.000 Din, na žarnice 200.000 Din, najemnine 1.200.000 Din, na reklamo 500.000 Din, na nočni poset kavarn 300.000 Din, avtomobile pa 200.000 Din. Skupen finančni efekt vseh teh davščin bi bil torej 3 milijone 400.000 Din. Zadeva bi bila torej za silo rešena, ko bi ne bila v smislu novega zakona mesta na občina dolžna kriti vseh personalnih izdatkov lokalnega policijskega predstojništva. Priznati je treba, da stoji naša občinska uprava pred reševanjem težkih finančnih vprašanj, ki zadevajo s toliko resnostjo interese občanov. Kako se bodo občinski očetje odločili, zvisi pa od danih razmer in medsebojnega zdravega sporazuma, ki je temelj resnemu ter vzornemu občinskemu gospodarstvu.

□ Ciklus predavanj priredi za svoje člane Društvo mestnih uslužbencev v Mariboru. Predavanja se bodo nanašala na razne panoge občinske uprave. Otvoritveno predavanje bo prihodajo sredo ob pol 18 v mestni posvetovalnici. Predaval bo obč. svetnik dr. Andrej Vebler. O postanku občin, njih razvoju, dolžnostih in pravicah.

□ Bratolomaj Gosposvele, ki priredijo v nedeljo ob 20 v veliki uniojski dvorani večer koroške narodne pesmi, pripravljajo tukajšnja kulturna in pevska društva svetlan sprejem. Dva in dvajset koroških pevcev nastopi na velikem nedeljskem koncertu. Pripevo je v Maribor ob 11 popoldne, kjer jih bodo pozdravili nekateri zastopniki tukajšnjih kulturnih društev. Nato se razvije spreved do Glavnega trga. — Predprodaja vstopnic v Cirilovi knjigarni na Aleksandrovi cesti in pa pri Zlati Brišnik.

□ Obrtno gibanje. V preteklem mesecu je bilo na novo izdanih 26 obrtnih pravic. Izgubili pa so obrtno pravico: I. Hoffmann, trg. z usnjem; A. Haas, trg. s kolonialnim blagom; Fr. Oblak, trg. z usnjarskimi izdelki ter čevljarjskimi potrebščinami; I. Stancer, trg. z vinom na debelo ter deželnimi izdelki; I. Kramberger, trg. z delikatesami; I. Rudolf, prevažanje oseb z avtomobilom; I. Zdošek, godec, ter I. Strauss, mesar, Vodnikov trg 3.

□ Rentnikom in njihovim družinam. Vsi, ki so si pridobili pravico do neugodne rente v Nemčiji, a se jim ista ne nakazuje, naj nemudoma prijavijo svoje zahteve pisмено ali usno s potrebnimi dokumenti vred pri tukajšnji ekspozituri OUZD na Slomškovo trgu.

□ Na delovnem trgu. Takoj dobi zaposlitev preko tukajšnje Borze dela: 20 godnih delavcev, 20 rudarjev, 1 sodar, 1 mesar, 1 kolar, 1 soboslikar, 1 plekar, 1 vzgojiteljica, 4 služkinje in 2 kuharici.

□ Posebnosti in »muhe« prirode. Z ozirom na željo prizadetih pripomnimo k notici, ki smo jo objavili včeraj pod gornjim naslovom, da gre v predmetnem slučaju za vrt g. J. Holčeka in ne rodbine Kompare.

□ Kriza-a-a je nastopila v odboru tukajšnjega SK »Maribor«, iz katerega je izstopila petorica vnetih in požrtovalnih sportnih delavcev. Upamo, da se bodo navidezna nesoglasja izgladila in poravnala — v prid in korist mariborskega slovenskega sporta.

□ V slučaju lepega vremena bo v nedeljo v mestnem parku promenadni koncert, ki ga priredi tukajšnje Olepševalno in tujkosprometno društvo. Z ozirom na prihod koroških pevcev traja koncert od 10.30 do 11.30.

□ »Avtomobilistične« v sodni dvorani. V terek in sredo je bila pri tukajšnjem sodišču razprava glede dveh karambolov. Dne 3. julija t. l. je prišlo, kakor smo že svojčas poročali, v Kamnici do karambola med avtom, ki ga je šofiral V. Dvořak, in motornim kolesom s prikolico, na katerem sta se vozila R. Erfurt in gospa Leyrer, ki je na prizadejanih poškodbah podlegla. Pri sodni razpravi je bil Dvořak oproščen, R. Erfurt pa radi nagle vožnje obsojen na mesec dni zapor. Pri sredini razpravi pa sta bila radi svoječasne karambola pri Svetem Lovrencu na Pohorju obsojena E. Wögerer in I. Moravec na globo po 3000 Din ali pa na 10 dni zapor (Wögerer) odnosno 14 dni (Moravec).

□ O davščinah na žarnice in reklamo. Po načrtu, ki ga je sestavilo in predložilo mestno knjigovodstvo, naj bi se žarnice obdavčile na sledeči način: na žarnice do 40 vatov po 5 Din, do 100 vatov po 10 Din, preko 100 vatov pa po 20 Din pri komadu. Glede davka na reklame pa se glasi osnutek na sledečo obdobje: na vse reklamne napise, reklamne table, reklamne omare, izložbena okna, izložbene omare ter stalne plakate po 75 Din za ploskovni meter; na periodične letake, plakate in podobno po 1 Din za ploskovni meter; na vse časopisne oglase do četrte strani po 5 Din za oglas, do pol strani po 20 Din za oglas, na celo stran pa po 40 Din za oglas. Debata v finančnem odseku bo pokazala, na kakšen način se bo skušalo izvesti uravnoteženje proračuna, ki je ilak za 2 in pol milijona večji od lanskega in na katerega znižanje bo treba v prvi vrsti misliti; šele nato bi postalo aktualno zpraznanje za uvedbo novih davščin.

□ Mariborski planinci — zimski sportniki se prav živahno pripravljajo na bližajočo se zimsko sportno sezono. Tudi letos priredi zimsko sportni odsek SPD, več smučskih tečajev. Za začetnike pri Mariborski koči od 24. dec. do 1. jan. in morebiti ob ugodnih snežnih razmerah tudi v bližnji okolici Maribora. Razen tega bo tudi tekma za prvenstvo mariborskega okrožja, skupinski tek in pa nekaj manjših internih tekem. Prav posebno moramo omeniti organizacijo vremenskih poročil, ki jo je izvedel odsek in ki jih bo redno objavljati tudi naš list pod mariborskimi vestmi. Šim zapade sneg. Vsekakor nam pripravljajo mariborski planinci — vneti zimski sportniki — zelo pester in bogat zimskosportni program, ki priča o vedno večjem razmahu in prodiranju zimskosportne misli tudi pri nas v Mariboru.

Vsaj dinar za Slovensko Stražo

Celje

Naša ljubezen do Korotana naj najde izraza še zlasti takrat, ko nas posejijo bratje iz Koroske. V soboto, 9. t. m. z vlakom ob 16.42 pride v Celje pevski zbor 30 koroskih fantov, ki nastopi istega dne zvečer na »Večeri koroske pesmi« v veliki dvorani Narodnega doma s sporedom 22 koroskih narodnih. Na kolodvoru priredimo došlim bratom prijazen sprejem, ki naj bi se ga Celjani udeležili v čim večjem številu. Po sprejemu na kolodvoru odidejo pevci v vrtni salon hotela »Evropa«, kjer se vrši zakuska. Po večerni prireditvi se bo istotam vršila večerja z družabnim sestankom, na katerega so vabljeni vsi, ki žele v družbi koroskih fantov prebiti nekaj lepih trenutkov. V nedeljo ob 10 dopoldne se odpelje zbor v Maribor. Vstopnice za večerni nastop koroskih pevcev se dobijo v Slomškovi tiskarni zadrugi (poleg Marijine cerkve) in v knjižarni Gorčič & Leskovec.

Proslava obletnice Rapalla se vrši v nedeljo, 10. t. m. ob 11. dopoldne v veliki dvorani Narodnega doma. Govore razni govorniki. Naša narodna dolžnost je, da se tega zbora udeležimo vsi.

Trgovsko bolnišnico in podporno društvo. Ravnateljstvo Trgovskega bolniškega in podpornega društva v Ljubljani bo na sestanku, ki se vrši v nedeljo, dne 10. novembra t. l. ob 10 uri dopoldne v gostilniških prostorih Narodnega doma, poročalo o spremembi bolniškega reda ter o dolžnostih, pravicah in ugodnostih zavarovanih članov. Dolžnost vsakega člana — (delodajalca in delojemalca) — je, da se ga gotovo osebno udeleži.

Cvetje v jeseni. Zadnje jesenske cvetke bo ponujalo v nedeljo 10. t. m. »Kolo jugoslovenskih sester v Celju« v prid lastnega doma ob morju. Odbor prosi vse Celjane, da ne odklanjajo cvetja, ampak odprti rok pomagajo društvu doseči cilj, ki bo desetletja v korist celjski deci in počitka potrebnim žetnam, katerim je namenjen.

Pišejo nam

IZ SLOVENSKE KRAJINE.

Čas hitil! Dan žrebanja naše loterije se naglo bliža. Zato prosimo vse prizadete, da nam čim prej plačajo srečke. Ne delajte nam nepotrebnih stroškov. Izkazite nam ob 10 letnici naše svobode vsaj nekaj ljubezni. Usmilite se nas! Bog živi! — Orlovski družina v Krogu pri M. Soboti.

IZ NOVEGA MESTA.

Občni zbor Pevske zveze je bil dogodek posebne vrste za Novo mesto in okolice. Že cerkvena slavnost je bila pomembna. Novomeški prošt g. K. Čerin je za to priliko sam daroval sv. mašo. V svojem lepem govoru je poveljeval petje kot sestaven del službe božje, katero uporabljajo cerkev v vseh svojih obredih; kako tolažilno in blažilno vpliva pesem na človeško dušo, je utemeljil s podobami iz človeškega življenja. Zaključil je s toplo prošnjo, da bi vsi nekoč prepevali pred obličjem neskončne Lepote večni Sanctus. Pri službi božji je pevsko društvo »Gorjanci« priznalo lepo izvajalo slovenske cerkvene pesmi.

Občni zbor Pevske zveze se je vršil po cerkvenem opravilu v Rokodelskem domu. Ob 3 popoldne so pa nastopili v istem prostoru zbori novomeškega okrožja Pevske zveze. Nastopil je naški zbor iz Brusnice pod vodstvom za petje navdušenega šol. voditelja g. Martina Marinka, moški in mešani zbor iz Prečnice, ki ga je vodil poštvalni kaplan g. Janko Komljanec, mešani zbor iz St. Petra pod vodstvom domačega organista g. Fabjaničiča in mešani zbor novomeškega pevskega društva »Gorjanci«, ki ga z veliko ljubeznijo do petja vodi g. Ludovik Puš. Koncert je v vsakem oziru uspel nad pričakovanje. Želimo le, da bi se takih skupnih nastopov kmalu zopet ponovili. Odbor »Gorjancev« pa, ki je s sodelovanjem okrožnega odbora, v katerem so razven tajnika g. nadz. Pirnata iste osebnosti, uredil vse priprave, gre zahvala za organizacijo te lepe pevске prireditve.

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Petek, 8. novembra: 12.30 Reproducira glasba. 13.00 Casovna napoved, borza, reproducirana glasba. 13.30 Iz današnjih dnevnikov. 17.00 Koroske narodne pesmi, pojejo koroski fantje: 1. Nmaš čez jzaro; 2. Dober večer, luba deklica; 3. Bodi zdrava, sestra draga; 4. Bom pa rut č zorav; 5. Dežva, to mi povej; 6. Spomvad pa uštno je; 7. Jes mam tri lubece; 8. Saj n č frajda več na sviete; 9. Pojda mo v škul'če. 18.30 Gospodinjstva ura, gđ. Krekova. 19.00 Italijanska, poučuje dr. Leben. 19.30 Prenos opere: Evgenij Onegin. 22.00 Casovna napoved in poročila, napoved programa za naslednji dan.

Sobota, 9. novembra: 12.30 Reproducira glasba. 13.00 Casovna napoved, borza, reproducirana glasba. 13.30 Iz današnjih dnevnikov. 17.00 Koncert radio-orkestra. 18.30 Esperanto, poučuje g. Herkov. 19.00 Rodbinski večer, predava g. Pero Horn. 19.30 Nemščina, poučuje prof. dr. Graenauer. 20.00 Prenos ljudskega koncerta iz dvorane Delavske zbornice. — 21.30 Koncert Radio-orkestr. 22.00 Casovna napoved in poročila. 22.15 Koncert radio-orkestra. 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Drugi programi:

Sobota, 9. novembra.

Belgrad: 17.30 Koncert vokalnega kvinteta. 20.00 Koncert radio-kvarteta s petjem. 21.30 Cas. dnevne vesti. 21.45 »Zenski Otelo«, veseliga. 22.15 Prenos plesne glasbe. — Zagreb: 20.30 Koncertni večer iz Mozart. del. 21.30 Koncert zagrebskega vokalnega kvinteta. — Varšava: 12.05 Reproducira glasba. — 15.20 Turistične prilike v poljskih gorah pozimi, predavanje. 17.15 Literarna ura. 17.45 Mladinska ura. 20.30 Koncert zabavne glasbe. 23.00 Plesna glasba. — Budapest: 9.15 Reproducira glasba. 12.00 Zvonenje. 12.05 Koncert salonskega orkestra. 17.00 Ogrske narodne pesmi. 17.30 »Meistersinger von Nürnberg«, Wagner prenos iz oper. 22.25 Koncert vojaške godbe. — Dunaj: 15.30 Pravljice za mlado in staro. 16.00 Koncert orkestra Geiger. 18.25 Komorna glasba. 20.05 Vel. ljudska zabava s petjem in koncertom. — Praga: 20.00 Veliki gala-koncert češke filharmonije. 22.20 Lahka glasba. Langenberg: 15.00 Mladinska ura. 15.40 »Daljnovidjenje«, predavanje. 17.35 Popoldanski koncert. 20.30 Plesna glasba. — Berlin: 19.00 Pevska ura. 23.00 »Figaro se ženi«, opera. — Katowice: 12.05 Reproducira glasba. 20.30 Zabavna glasba. 23.00 Plesna glasba. — Stuttgart: 12.15 Reproducira glasba. 13.15 Reproducira glasba. 14.30 Mladinski oder: Odlomki iz Wallensteina. 16.00 Popoldanski oder: 18.00 »Kavarna«, radio-scena. 20.30 Jazz na štirih klavirjih. 21.20 »Proslava miru«, op. 12, Fr. Philipp. 22.00 Staro in nova plesna glasba. 23.15 Zabavni koncert. — Bratislava: 17.30 Orkestralni koncert. 19.00 Prenos koncerta češke filharmonije iz Prage. — M. Ostrava: 11.30 Reproducira glasba. 12.30 Popoldanski koncert. 16.30 Mladinska ura. 17.30 Klavirski koncert. 19.00 Prenos koncerta češke filharmonije iz Prage. 23. Lahka glasba iz kavarne.

Igraje izuršite to,

ker ste ob večjem užitku bolj zdravi. Niste ničesar žrtvovali, temveč napravili ste dobiček. Uvidite, da je kofein v drugi kavi snov brez duha in okusa. Sam izločen, v vodi raztopljen Vam je zelo odvraten. On medtem škoduje mnogim ljudem, kateri ga pijejo dan na dan v kavi, morebiti tudi Vam, ako ne danes, lahko — jutri. Zato je tu neškodljiva kava Hag. Ta čista zrnata kavna mešanica je v surovem stanju očiščena kofeina. Vstevši, da vsaka kava sploh šele s praženjem pridobi okus in aromo, je s tem odkrita vsa tajnost, zakaj si je kofeina prosta kava Hag osvojila ves svet, ker zagotavlja večji užitek in trdnjše zdravje; cilj, za katerim stremiti in ki ga lahko dosežete.

Kava Hag varuje Vaše srce in žilce!

Zgradba Trgovske akademije zagotovljena

Prejšnji teden se je vršil pri ljubljanskem županu g. dr. Dinku Pucu sestanek različnih političnih in gospodarskih skupin, ki so se zbirali za gradbeno akcijo društva »Trgovska akademija« v Ljubljani. Katerega so se poleg članov mestne uprave gg. Jares in Tavčarja udeležili kot predstavnika imenovanega društva predsednik g. Ivan Jelačin ml. in tajnik g. dr. Petnar ter rav. g. dr. Böhm za Trgovsko akademijo in g. Gogala za Dvornično trgovsko šolo. Obe imenovanima zavodoma namerava društvo »Trgovska akademija« zgraditi lastno skupno šolsko poslopje ter je v ta namen že kupilo za ca. 300.000 Din krasno stavbišče na Bleiweisovi cesti poleg banske palače ter zbralo vrhu tega še okroglo 800.000 Din gradbenega fonda. Po vsestranski obrazložitvi finančnega stanja in gradbenega programa s strani g. predsednika Jelačina, ki je spiritus agens te velike akcije, so predstavniki ljubljanske občine dali društvu zagotovilo, da mu preskrbi občina posojilo 2.000.000 Din ter prevzame garancijo za obrestovanje, ki naj bi se obenem z amortizacijo krilo z letno najemnino, ki jo bo plačevala država. Ta aranžman je končno omogočil društvu »Trgovska akademija«, da pristopi k realizaciji svojega gradbenega programa. Graditi se bo začelo spomladi 1930, tako da bo zgradba do jeseni v sirovem stanju pod streho, do jeseni 1931 pa bodo dovršena še ostala dela, pri čemer računa društvo upravičeno še na izdatno podporo države, ki mu je že zagotovljena in pa banke uprave. Poleg monumentalnega »Trgovskega doma«, ki je bil letos v sirovem dograjen, bo torej v kratkem zrastle še lepša »Trgovska akademija«, ki bo v krasnem mestu in v ponos poštvalnim in zavednim možem iz kroga našega trgovstva in industrije, ki so dali za to akcijo inicijativno in vanjo vložili toliko svojega dela in truda.

Bon.
Ta bon daje pravico na polnino prost
brezplačen vzorec.
Prosimo, da ga odrežete in pošljete z Vašim točnim
naslovom na KAVA HAG D. D., Zagreb,
Tomšičeva ulica br. 4.

bo stopila v življenje nova enotna zveza. Prizadevanje nemškega kmetijskega združenstva, da ustvari kmetovalcem boljše gospodarske predpogoje za blagostanje, je gotovo pomno tudi za združna gibanja v drugih državah, posebno za nas, ki smo imeli v združenstvu skoro isti razvoj kot Nemci. Ne dvomimo, da ne bi prišlo nemško združenstvo do uspehov in to tembolj, ker se najbrže nikjer ni postopalo v združnem gibanju tako premišljeno po načrtu z ozirom na enoten sistem, kot delajo to Nemci. Razen tega pa je nemški primer zopet nov dokaz, da se mora agrarna politika sedaj opirati tam, kjer se gre za malo in srednjo kmetijo, le na združenstvo.

Pred 10 letnico ljubli. velesajma

Leta 1930 praznuje Ljubljanski velesajm desetletnico svojega obstoja in delovanja. V proslavo tega jubileja se vrši od 29. maja do 9. junija X. Jubilejni vzorčni velesajm. Ta prireditve bo posebno bogata in pestra in naj bo zlasti revija domače produkcije. Na tem velesajmu naj ne manjka nobena zavedna domača industrija, razstavljeni naj bodo vsi domači industrijski in obrtni proizvodi.

VELIKA SUMARSKA IN LOVSKA RAZSTAVA

kateri se udeležijo z najrazličnejšimi razstavnimi predmeti cela država, se vrši v vseh prostorih ljubljanskega velesajma (40.000 kv. metrov prostora) v dnevih od 31. avgusta do 15. septembra 1930. Za to veliko reprezentativno prireditev, ki bo gotovo vzbudila veliko zanimanja v inozemstvu in dvignila gospodarski ugled naše države, so vse predpriprave že v polnem teku.

Razstava bo po programu soditi zelo pestra. Prikazala ne bo samo v preglednih tabelah, slikah, modelih in produktih gozd in gozdne razmere v naši državi, racionalno gospodarstvo v gozdu, zaščito gozdov, marveč tudi pouk in spoznanje velike važnosti in potrebo gozda za posameznika in državo. Lovski oddelek bo prikazal nazorno veliki pomen lovsstva v gospodarstvu, vse vrste naše koristne in škodljive divjadi, varstvo lova, kinologijo itd.

Vpisi v trgovinski register: Iskra Mihael. trg. s sadjem in dež pridelki, Hlebec; Anton Petek, trg. z meš. blagom, Konjice; Sušević Branko, razpečevanje miner. olj in kem. izdelkov; Sentjur Stanko, trg. z meš. blagom v Rog. Slatini; Cimperšek Karl, trgovina z lesom in dež. pridelki, Sevnica; Tiskarna »Jadrane«, Korenčin Franc.

Licitacija hrastovih debel. Križevska imovna občina razpisuje za 10. dec. v Bjelovaru licitacijo 25.488 hrastovih debel. Izključna cena znaša 20.2 mil. Din; razdeljenih v 9 komp. ekso (po 2.2, 3.1, 1.2, 3.2, 2.6, 1.5, 2.1, 1.9 in 2.4 mil. Din.)

Borza

DENAR

Tudi danes so bili devizni tečajji nekaj čvrstejši. Promet je bil znaten, največ ga je bilo v devizi London. Privatno blago je bilo zaključeno le v devizi Trst, dočim je v ostalih devizah intervenirala Narodna banka.

Ljubljana (v oklepajih zaključni tečajji). Amsterdam 2280.— bl., Berlin 1351.50—1354.50 (1353), Bruselj 791.01 bl., Budimpešta 987.82 do 990.82 (989.32), Curih 1094.40—1097.40 (1095.90). Dunaj 793.84—796.84 (795.34), London 275.46—276.26 (275.86), Newyork 56.44 bl., Pariz 222.74 bl., Praga 167.11 do 167.91 (167.51), Trst 295.14 do 297.14 (296.14).

Zagreb. Amsterdam 2283 bl., Berlin 1351.50 do 1354.50, Budimpešta 987.82—990.82, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 793.84—796.84, London 275.46—276.26, Newyork 56.34—56.54, Pariz 221.74—223.74, Praga 167.11—167.51, Trst 295.13—297.13.

Belgrad. Berlin 1351.50—1354.50, Budimpešta 987.82—990.82, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 793.84—796.84, London 275.46—276.26, Newyork 56.34—56.54, Pariz 221.74—223.74, Trst 295.05—297.05.

Curih. Belgrad 9.1280, Berlin 123.45, Budimpešta 90.27, Bukarešt 3.0825, Dunaj 72.55, London 25.1725, Madrid 73.05, Newyork 516.02, Pariz 20.3225, Praga 15.28, Solija 3.72, Trst 27.0225, Varšava 57.90.

VREDNOSTNI PAPIRI

Ljubljana. Vojna škoda 432 bl., dec. 434 bl., Celjska pos. 170 den., Ljublj. kred. 123 den., Pra-

žedion 905 den., Kreditni zavod 170 den., Vevče 130 den., Stavbna 50 den., Šešir 105 den., Kranj. ind. 295 den., Ruše 250—260.

Zagreb. Drž. papirji: vojna škoda ar. 430—431 (430), kasa 430—431; termini: XI 431—432.50; XII. 435—436 (434—435); II. 407—408; 7 odst. inv. pos. 85—85.50; agrari 51.50—52. — Bančni papirji: Union 202—203 (202); Poljo 16—17; Hrv. 50 den.; Kred. 94 den.; Jugo 82.50—85; Ljubljanska kreditna 123 den.; Nar. 8200; Pražedion 905—910 (905); Srpska 156 den.; Zem. 120—130 (120); Obrtna 36 d.; Etno 164 d.; Katol. 32 d. — Ind. papirji: Guttman 185—190; Slavonia 145 d.; Slaveks 90—100; Nar. sum. 40 den.; Danica 115; Drava 320 do 330; Sečera 400—410; Osl. ljev. 210—220; Brod. vag. 135—150; Union 122—130 (125); Nar. mljn 20 d.; Isis 19 d.; Ragusa 430 den.; Oceania 185 b.; Jadr. 515 d.; Trbovlje 462.50—465 (465); Vevče 132; Piv. Sar. 160—190.

Belgrad. Narodna banka 8280, 7 odstot. pos. 84.25—85 (85), vojna škoda 429—429.50 (429.50 do 430.—), XI. 430.50—431.50, XII. 433.50—434.

Dunaj. Dun. sav. jadr. 83.20, Wiener Bankverein 21.50, Creditanst. 52.—, Escompteges 170.—, Zivno 104.—, Alpine 35.05, Trbovelj. 57.—, Kranjska ind. 38.50, Leykam 5.90, Rima Murany 106.80.

Zito

Tekom današnjega dne ni bilo na žitnem trgu bistvenih izprememb. Vkljub temu pa je tendenca zelo slaba in kupcije je zelo malo. Izvažajo se nekaj koroze — umetno sušene — v Italijo, nekaj blaga gre v Bolgarijo, vendar je na splošno v poslih precejšnja stagnacija. Cena času primerno suhi korozi je nekoliko nazadovala ter se ponuja že po 117.50—122.50 bačka nakladalna postaja, pšenica je pa neizpremenjena in notira 192.50. Oves, rž in ječmen se skoro nič ne trgujejo, cene so neizpremenjene.

V Ljubljani so notacije neizpremenjene. Zaključen je bil 1 vagon koroze. Tendence neizpremenjene.

Budimpešta. Tendence: omahljiva. Pšenica: marec 23.02—23.06, zaklj. 23.05—23.06; maj 23.75—23.74, zaklj. 23.74—23.75; rž marec 16.10—16.25, zaklj. 16.25—16.26; koroza maj 16.50—16.63, zaklj. 16.64—16.66.

Emelj

Nürnberg, 7. nov (Tel. Slov.) Danes je bil pripeljan na trg 150 bal. Kupovanje je bilo precej mirno in na javnem trgu je bilo prodanih 100 bal. V tranzitu je bila prodana majhna količina alžarskega hmelja prve vrste po 50 mark. Hallertauski hmelj je dosegel ceno 60—85 mark, palatinski pa 85 mark. Razpoloženje in cene so ostale neizpremenjene.

Ljubljansko gledališče

Drama:

Začetek ob 20.

Petek, 8. novembra: Zaprtlo.
Sobota, 9. novembra: ŽIVLJENJE JE LEPO. Izven.
Nedelja, 10. novembra, ob 15: JANEZEK-NO-SANČEK. Mladinska predstava. Premijera.
Izven. — Ob 20: VELIKA ABECEDA. Izv.
Ponedeljek, 11. novembra: FAUST. Red A.

Opera:

Začetek ob pol 20.

Petek, 8. novembra: EVGENIJ ONJEGIN. Red E.
Sobota, 9. novembra: PRODANA NEVESTA. Proslava 25 letnice umetniškega udejstvovanja gosp. Leopolda Kovača. Gostujeta gospa Nožinič in g. Marij Šimenc. Izven.
Nedelja, 10. novembra: BENESKA NOČ. opereta. Premijera. Izven.
Ponedeljek 10. novembra: Zaprtlo.

Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani vkladno prosi vse p. n. abonente, da vplačajo svoj III. obrok najkasneje do 14. t. m.

Mariborsko gledališče

Petek, 8. novembra: Zaprtlo.
Sobota, 9. novembra ob 20: KONCERT BRANDL-TRIA. Izven.

Nedelja, 10. novembra, ob 15. uri: PISKROVEZ. Kuponi. — Ob 20. uri: MORALA GOSPE DULSKE. Kuponi.

PTUJSKO GLEDALIŠČE.

Petek, 8. novembra ob 20: KONCERT BRANDL-TRIA v dvorani Glasbene Matice.

Pevska zveza

Na občnem zboru, ki se je vršil v nedeljo 3. t. m. v Novem mestu, je bil izvoljen novi odbor, ki se je konstituiral v svoji seji 7. t. m. sledeč: predsednik Lavrič Vinko, Ljubljana; podpredsednik Ivan Primožič, Mekinje; tajnik Marko Bajuk, Ljubljana; blagajnik Andoljšek Ivan, Ljubljana, pevovodja M. Bajuk, Ljubljana; brez mandata sta Jovan Maks, St. Vid nad Ljubljano in Lavrič Tone, Ljubljana. V art. odsek so bili izvoljeni: rav. St. Premrl, dr. Fr. Kimovec, dr. St. Vurnik, dr. Ant. Dolinar, Ivan Primožič in Maks Jovan.

Iz društvenega življenja

Tečaj za režiserje se vrši 10. novembra v prostorih Prosvetne zveze. Začetek ob 9 dopoldne. Vsa društva opozarjamo, da pošljejo na tečaj saj enega člana dramatičnega odseka, kateri bi se rad seznanil s to panogo društvenega delovanja. Dostop k obema tečajema imajo le oni, ki se izkažejo, da so poslani od prosvetnega izobraževalnega društva.

Klub primorskih Slovencev v Ljubljani bo imel redni letni občni zbor v soboto dne 30. nov. t. l. ob pol 20 v dvorani akademskega doma (Miklošičeva cesta 5). Dnevni red: 1. Poročilo odbora in preglednikov. 2. Volitev društvenih funkcionarjev. 3. Služajnosti.

David Doktorič, predsednik.
Breznica. Izobraževalno društvo na Breznici odprta letošnja sezona v nedeljo 10. t. m. z ljudsko igro »Mlinar in njegova hčela«. Program za letošnji precej pisan, med drugim ima društvo namen zopet vzporediti pasijon. Domu dotejajo vedno nove, čeprav diletantske, a zelo dobre moči, zato le korajžne napreje. Bliznji in daljni pa ste za poset prav vkladno vabljeni. Tudi društveni pevski koncert se pripravlja.

Kamnik. — Muzikalno vzgojni dogodek bo v Kamniku v soboto 9. t. m. ob 8 zvečer, kjer predava ravnatelj Sance in naposled ilustrira s svojim kvartetom (g. V. Schramm, Dušan Sancer, Oton Bajde) skladbe Mozarta in Haydna.

Violinski koncerti francoskega violinista Roberta Soelensa se vrši nočjo v dvorani Filharmonične družbe. Na klavirju spremlja virtuoz konservatorist g. Pavel Sivik. Koncertni večer je mišljen kot predavanje, uvodno besedo govori prof. Marcel Vey, lektor francoskega jezika na tukajšnji univerzi. Koncert bo vsekakor pomemben dogodek v našem koncertnem življenju, saj itak žalibog ne moremo pozdraviti veliko umetniških violinistov na naših koncertih. Predpogaja vstopnic po zelo nizkih cenah je v Matični knjižarni. Večer priredi Francoski institut v Ljubljani.

Dar Pija XI. mehiškemu katoličanom: dragoceni sv. cisarki, ki jih izroča apostolski nuncij Rutzy Flores mehiškemu nadškofu Pase al Diazu.

Polt kot sramotni žig

Tragične izkušnje črnega inteligenta

Akademsko izobraženi črnci Albon L. Holsey, ki igra med ameriški črnci vodilno vlogo, je objavil v časopisu »The American Mercury« članek, v katerem pripoveduje tragične izkušnje, ki jih prinaša življenje črnih mladini samo zato, ker je črne polti. Med drugim piše:

Vsako črnsko dete se prej ali slej zave tragičnega pomena svoje črne polti. Črnski roditelji se trudijo z vsemi zvižgami, da bi svojim otrokom to bridko spoznanje čim dlje prihranili. Toda enkrat pa vendarle neizbežno pride dan, ko mora vsako črnsko dete sprejeti na svoje rame breme plemenske manjvrednosti. Tako pripoveduje dr. R. R. Moton v svoji avtobiografiji:

Moj oče se je bil preselil k neki družini Morton, ki je imela sina Ernesta, ki je bil moje starosti. Z njim sva postala nerazdružljiva prijatelja. Ko sva doraščala, mojemu očetu to prijateljstvo ni bilo po volji. Češ, da ne bo trajalo dolgo in da bom še žalosten zaradi njega. Prišel je čas, ko je moral Ernest oditi v šolo. Doma je postalo dolgčas in s prijateljem Leejem sva težko pričakovala božičnih počitnic, ko je imel priti Ernest domov. Slednjič je prišel težko zaželeni dan... Komaj je Ernest stopil z voza, sva s tovarišem Leejem vsa srečna skočila k njemu, da ga pozdraviva. Toda ni nama podal roke in njegovo obnašanje nasproti nama je bilo hladno kakor mrzli veter... Sel sem v kuhinjo k teti Viny, kuharici. Bil sem zelo žalosten in dostikrat sem se že vprašal, ali so bile moje misli o življenju kdaj resnejše nego tisti večer.

Ko sem bil še majhen, sem se igral z vsemi dečki v soseski, tako z belimi kakor s črnimi. Toda takrat se še nisem bil zavedel, da so vedno le beli otroci prihajali k nam se igrati, le redkokdaj pa mi k njim. In če smo kdaj prišli, potem smo se smeli z njimi igrati le kje za hišo; tod in tam smo morda smeli stopiti v kuhinjo, nikdar pa ne v notranje hišne prostore.

Ob nedeljah sem hodil k mladinski službi božji v belem jopiču s čipkastim ovratnikom, ki je bil bel kakor sneg in neprijetno trg — poškrabljen. Moja mati je imela navado, da me je opominjala, ko mi je posadila klobuk na glavo, da naj bom lepo moder in priden, »kajti noben bel deček v mestu ni zalši od mene«. Noben pav se ni mogel bolj nositi nego sem se jaz po takem poklonu.

Toda moj ponos je bil kmalu strt. Nekega dne se nas je igralo več belih in črnih dečkov pred domom nekega belega dečka, čegar starši so pripadali srednjemu stanu. Ta deček se je med igro ponesreči urezal s steklom ter začel jokati. Prihitela je njegova mati in takoj zaklicala: »To imaš od tega, ker

se igraš s temi črnici. Saj sem ti rekla, da nikar a ne ubogaš.« Besedo »črnici« je izrekla žena s tolikim zaničevanjem, da je dobil ta izraz zame čisto drug, strašen pomen. Zmeden in užaljen sem tekkel k svoji materi in jo prosil, naj mi pove, zakaj mati belega dečka noče, da bi se igral z menoj. Skušala mi je razložiti in pri tem jokala.

Poljski maršal Pilsudski.

S 15 leti sem se plemenske razlike popolnoma zavedal. Vedel sem, da ne smem prestopiti praga belih ljudi pri sprednjih vratih, razen kot posel. Vedel sem, da smem v našem gledališču sedeti le na galeriji, na cestni železnici le zadaj in na vlakle v vozu, določenem za črnice. Spoznal sem, da sem bil za belce pač le samo črnc.

Tako muči črnega dečka plemensko preklestvo, beli deček pa si prisvoji čisto napadne pojme o vrednosti poltne barve.

Nekega dne, bilo mi je morda 17 let, sem videl, kako so se beli dečki na ulici pretepali med seboj. Eden izmed njih je pri tem ponevedoma sunil nekoga, ki je šel mimo. Bil je to prileten črnc. Beli deček, ki ni videl, v koga se je bil zadell, je takoj zaklical: »Oh, odpustite!« Nato se je obrnil in ko je videl, da je bil sunil črnca, je prezirljivo rekel: »A, črnc! Zgubi se k vragu!«

Kaj treba vedeti o Montblancu

K sliko o »Zeleni igli«, ki smo jo objavili včeraj, nam piše poznavalec švicarskih planin: Montblanc je vrh ne pogorje. Na njem je takrat kaka igla, če jo turist — s seboj prinese. Montblanc ima z »Zeleno« iglo toliko stika, kakor Triglav z Jalovcem. »Zelena igla« Aiguille Verte (4121 m) je oster vrh v skupini istega imena. Amerikanec ni bil prvi na tem vrhu, ker jo je »premagal« že Whymperl l. 1865. Leta 1871. sta bili gori tudi že dve angleški »misi«. Sploh ni tam daleč naokrog nobene »igle« več, na katero bi ne bil že kdo prilezel.

Ob Zidu solz

Jeruzalemski dopisnik »Vossische Ztg.« popisuje »Jom Kipur«, Sodni dan, največji židovski praznik, v Jeruzalemu. Se lani je molilo na ta dan ob Zidu solz več tisoč ljudi. Letos jih je prišlo kvečjemu dvesto, dasi so ostro gledali Angleži na red. Povsod so stali vojaški vodi z nabitimi puškami, da bi branili romarje: zastražili so vse vhode. Zadaj je stala za napad pripravljena še cela četa s strojnicami! Ob Zidu solz stoji mal oltarček z gorečimi svečami. Okoli se gneteje postave iz Tisoč in ene noči: turkeštanski židje v pisanih dopetačah in baržunastih kapicah, roparski Kurdi, pravoverni židje iz Galicije v svojih kaftanih in poleg tega tudi po zadnji modi oblečena mladina... Nastopil je mučen trenutek. V spremstvu angleškega vojaka gre muslimanski mula v mošejo klicat vernike na molitev. Njegov enoličen nosljajoči glas je kmalu prekinil židovske mrmrajoče glasove. Postalo je posebno tiho. Samo stari Žid z dolgo belo brado glasno ponavlja naprej: »O, Bog naših očetov! Usmili se Ciona!« Vmes pa doni muslimansko »Alah akbar! Ni Boga razen Boga, in Muhamed je njegov prerok...« Pet minut pozneje odhaja mula zopet v spremstvu vojaka. Britski oddelki so preprečili klanje pristašev dveh ver. A vedno bolj glasno ihtijo židje, ki objokujejo preteklost. Potem zahaja solnce, in »Sodni dan« je končan. Starci pospravljajo svoje molitvene plašče in kape. Lani in vedno naprej so trobili židje v rog, da oznanijo konec praznika. Letos je tudi to prepovedano, da ne bi zamerili Arabci. Židje odhajajo v globokem molku. Zunaj se zamejnja straža in poročnik javlja poveljniku, da je minil dan brez vsakih izgredov. Nato dvigne roko h glavi, da povelje in sredi tihe ulice zadonijo enakomerni koraki njegovih vojakov, ki odhajajo v svoje kasarne po opravljeni straži...

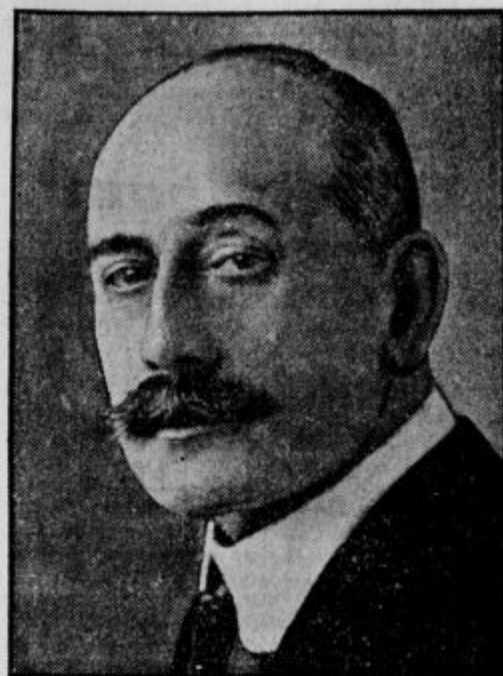
Sodobna hiša

V Parizu, tik zraven Versailleske mitnice, se nahaja dnevni avtomobilski sejem z nepreglednimi vrstami več ali manj obrabljenih vozil. Se malo naprej je čudežno naglo zrasla neprijazna vijugasta uličica: to je Razstava sodobnih hiš in pohištva. Večinoma so to same železne konstrukcije. Avtomobil natovori šest ton železa in jekla, in tekom dveh do treh dni se že dvigne na poljubni parceli nova stavba. A videti je le malo hiš, ki se ne sramujejo svoje zunanjosti. Samo ena stavba je tako rekoč ponosna na svoj jekleni značaj. Odkrito kaže iz valovite pločevine in železnih stebričkov sestavljene stene. Vse je sicer prepletkano z oljnato barvo, a vendar doni ves dom od udara s prstom kakor prazna konzervna škatla. V ta zid ne bo šel noben žebelj. Stavbenik je sicer pokril tla z linolejem, in od znotraj poslikal sobe z veselimi rožicami, a vendar je hiša neprijazna. Več uspeha imajo druge stavbe, katerih železno ogrodje se skriva pod deskami iz cementirane plutovine ali cementiranih ostružkov. Dve toni tega gradiva zakrinka štiri tone kovine. Sicer pa so te hiše dokaj poceni, ker se proizvajajo na debelo in se naročajo neposredno iz tovarne.

Kdaj je človek resnično srečen?

Odgovori.

114. Rudniški starovpokojenec, ki bo dočkal povišanje penzije.
115. Kdor more v domovini med svojci preživeti svoje stare dni.
116. Fant, ki se dobro poroči in postane samostojen gospodar.
117. Kadar se prebudi iz težkih sanj.
118. Duhovnik, ki bere prvo sv. mašo.
119. Obtoženec, ki ga porota oprosti.
120. Dijak, ki prejme koncem leta lepo spričevalo.
121. Ako si nikdar ne želi, česar doseči ne more.
122. Ako vrši vestno svojo dolžnost.
123. Kadar more ugoditi vsem željam.
124. Kadar je sam, čisto sam, brez družbe neprijetnih ljudi.
125. Kadar po 30 letih v tujini zasliši po radiu domačo besedo.

Prince Maks Badenski, zadnji kancler nemškega cesarja.

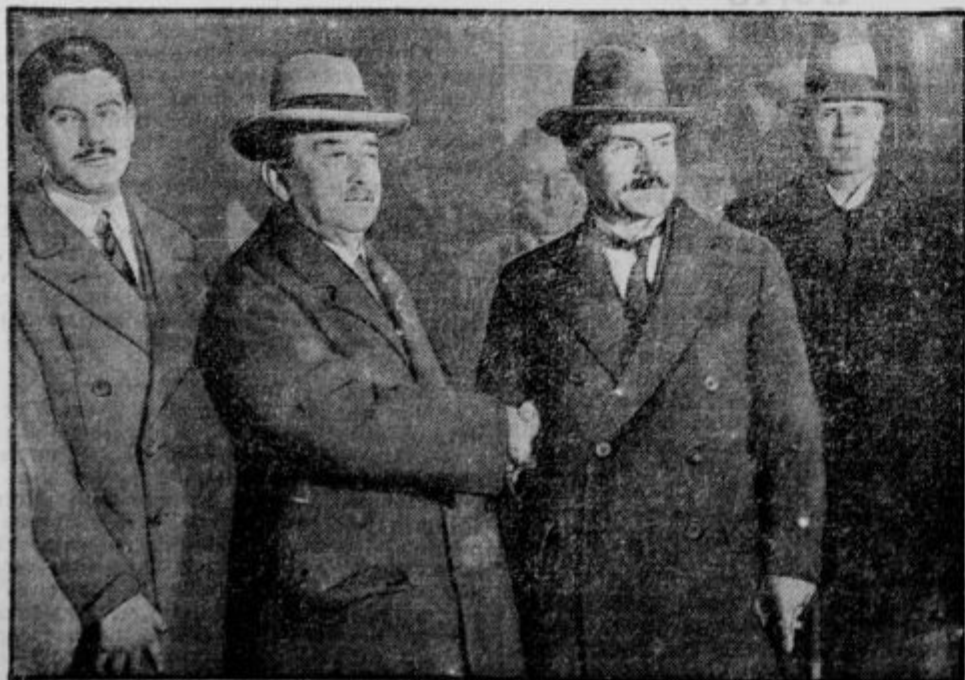
Otok za velikomestne izprience

Velikomestno življenje poraja razne spake in bolnike, ki si izmišljajo vsa mogoča nova omamila ali pa kriče po »naravi«. Narave pa seveda ne umejo kot veličastne knjige tiste modrosti, ki je ustvarila svet, marveč kot gmajno, kjer se je moči pasti kakor je koga volja, na vsak način pa gol in nag kakor živina. Te vrste ljudje so v Parizu osnovali »Družbo naturalistov«, katere namen je, da ustanovi na nekem otoku reke Seine, 30 km od Pariza naturalistično naselbino »Obljubljeno otok«. Družba ima 1000 članov in osem milijonov frankov frankov kapitala. Na otoku bodo dvoje vrste naseljenci: »popolnoma nagi« in »relativno nagi«. Za popolne divjake bodo odmerili nekaj hektarov sredi otoka; ostali bodo nosili kopalno obleko. Človeško oblečen pa ne bo smel hoditi noben naseljenec. Če velja ta prepoved tudi za zimsko dobo, poročilo ne javlja. — Na otoku uredi naravni park, plesni stadion in ogromna sportna igrišča. Dela bodo prihodnje leto gotova. Menijo, da bo naselbina sčasoma štela 10.000 ljudi. Da bi nameravali kaj koristnega delati, iz poročila ni razvidno.

V šoli. »Kako imenujemo svobodno izmišljeno in skoraj neverjetno zgodbo?«
»Davčna bilanca, gospod profesor.«

*

Na lokalni železnici »Zakaj se pa vlak danes ni ustavil na tej postaji?«
»Vlakovodja se je s postajenačelnikom skregal.«

Mandonaiz zober v Londonu. Na kolodvoru ga je v imenu vlade pozdravil zunanji minister Henderson.

Nova francoska vlada: 1. Chéron (finance), 2. Hubert (pravosodje), 3. Tardieu (predsedstvo in obramba), 4. Briand (zunanje zadeve), 5. Leygues (pomorstvo), 6. Loucheur (delo), 7. Laurent-Einac (zrakoplovstvo), 8. Marraud (vzgoja), 9. Hennessy (poljedelstvo), 10. Baret (teh. posla), 11. Flaudrin (pošta in telegraf), 12. Gallet (pokojnine), 13. Pernot (javna dela), 14. Bollin (trgovina in mornarica), 15. Maginot (vojni minister).

Lortzing: Car in tesar

Opera je nastala l. 1837. Njen avtor kaže v njej poklasičnega duha, vplivnega po mojstrih Mozartu in nekoliko tudi Rossiniju. Je zelo solidno operno delo svojih časov, njega zdrava, jedro-vita in formalno stroga glasba nam je danes zelo dobrodošla kot razvedrilo in tudi bodrilo.

Premiera je bila še malce nervozna, reprize pa so že izglajene, tako da nam je kapelnik gosp. Štrifol podal izredno pridno, minuciozno izdelano, glasbeno lepo izčrpano novo operno delo, da je našemu odru lahko v čast. Režija (g. Povhe) je povprečna, solistična zasedba pa prav primerna. Župana, prav za prav centralno figuro bas-buffa podaja g. Križaj, ki s svojim petjem in igro obvlada vse in privleče vse — je pravi operni pevec, v katerem sta petje in igra stopljena v eno samo visoko umetniško kreacijo. Carja poje g. Grba, čigar odlične kvalitete so se v tej operi znova dokazale. Pri premieri sta oba glavna pevca doživela marsikak aplavz ob odprtem odru. Ljubka figura s srebrnim glasom je g. Ribičeva v vlogi Marije, ki ji, navik, prav dobro pristaja. Petra Ivanova poje naš novi, odlično šolani tenor g. Gostič, poslanika g. Rumpelj (dobra karikatura Angleža), Janko in Kovač (zelo visoka vloga), moštstvo gđc. Španova. Prav, da smo čuli tudi to delo enkrat in reči treba, izvaja se prav primerno.

Tone Šubelj iz Amerike

Tako-le je s Tonelom: Bog mu je dal dar lepega petja (saj imajo ptice tudi ta dar in nihče jim ne reče, da imajo »lep glas«, kakor pravimo marsikdaj po krivem o dobrih pevcih) — in Tone ga je marljivo in vestno gojil v Ljubljani na konzervatoriju — kjer je tudi nastopal v drami in v operi — celó v Berlin si je šel iskat dobrega učitelja. Nič se ni ustrašil stradanja, pri katerem sva bila v nemški metropoli tiste čase kar dva, nič se ni ustrašil vožnje čez veliko lužo v Ameriko... Tam-le okoli Kamnika je doma in letos mu je okroglih trideset let — fant od tare pa je bil zmerom. Kako neki naj bi mu pridnost, podjetnost in darovitost ne bile poplačane z uspehom? (Čudno je le, da se mnogokrat ne zgodi tako in da smo se polagoma naučili misliti, da ima eden povrh vsega še srečo, drugi pa ne.) No, Tone je v Ameriki pel in žel. Zel, pravim, kakor pač žanje skrben, preudaren in pameten gospodar sad svojega truda in milost božje dobrote ob enem. Čez sto koncertov je odpel od Newyorka do San Franciska; od atlantskega do tihega oceana je nosil slovensko narodno in umetno popevko, izražal se s svojim toplim baritonom. Tisoč in tisoč so ga navdušeno poslušali, pel je v slovenskih naselbinah in tudi tujemu občinstvu — mnogim bo ostalo njegovo petje v neizbrisnem spominu.

Zdaj je prišel v stari kraj na odhiti in tudi na nadaljnje vežbanje. V Ljubljani so ga znanci z navdušenjem sprejeli, po kavarnah in restavracijah z odprtimi usti poslušajo njegovo pripovedovanje, ki prav za prav ne odkriva ničesar posebnega — ampak v slehernem budi hrepenenje po širnem svetu, po tisti bajni Ameriki, kjer so svojčas ljudje bogateji od zlate rude, danes pa bogatijo od slovenske pesmi... Tisti, ki se preživljajo z muko in trudom, ej, tisti so pa tu in tam enaki. Tone pravi, da se povprečno Slovincem v Ameriki godi boljše nego doma, a da so tudi najsiromašnejši dobrega, zelo dobrega srca.

Pri Bonaču prodajajo Columbia gramofonske plošče, ki jih je Tone pel; v izlozbi je tudi velika slika našega Toneta...

On si pa želi spet nazaj... Damjan iz Can-karjeve »Lepe Vide«... Ne strpi. Pa tega ne pripoveduje čemerno, zlovoljno, ampak veselo, kakor je Šubelj zmerom vesel in žareč od nekega skrivnostnega ognja, ki se lesketa v njegovih očeh, ki mu odseva od lica in ki je oblikoval njegova usta v večni smehljaj...

Vprašal se ga, če se mu zdaj dobro godi (in nisem imel v mislih le najinjen promenad po Berlinu, ko nama je presneto zavijalo po trebuhu...): »Dobro se mi godi, veš, in zadovoljen sem zelo. So namreč ljudje, ki se jim godi dobro, pa niso zadovoljni.«

To je možka beseda, Tone! Pozdravljen torej doma — e, pa jutri že spet potuješ na Dunaj... no, in bodi Ti ohranjena še nadalje tista »sreča«, ki jo nosiš v sebi, dasi bi kdo mislil, da jo tiščiš v svoji denarnici...

Filozofija in umetnost

Filozofsko razmišljanje o umetniških pojavih in o elementih umetnosti postaja vedno bolj priljubljen predmet v sodobni književnosti. Značilni sta v tem pogledu dve publikaciji, ki sta nedavno izšli v Franciji in ki se nekako izpopolnjujeta, kajti ena je posvečena umetniškemu ustvarjanju, druga pa oblikovanju, to se pravi, estetskemu problemu. V svoji razpravi La Création Artistique (Armand Colin, Pariz), se vglablja Paul Valéry z znano bistrotjo in prodornostjo v problem umetniškega ustvarjanja, čigar prvi pogoj je umetniškova osebnost. Vprašanja in odgovori obravnavajo seveda vlogo intelektualne aktivnosti pri umetniškem ustvarjanju ter nudijo Valéryu priložnost k blestecu tolmachenju svoje priljubljene maksime: »entuziazem ni nikakor duševno razpoloženje pravega pisatelja.« — Razprava pod naslovom L'esthétique, katere avtor je Etienne Souriau (založba Alcan, Pariz), ni morda kako proroško delo. Souriau skuša razločiti med zamotanimi umovanji, ki jim pravimo običajno »estetika«, tista, ki bi utegnila tvoriti predmet pozitivne in samostojne vede, torej neke estetike, ki bi ne bila meta-estetika. — Navedeni knjigi nam predočujeta sodoben način obravnavanja umetniških zadev, ki se navzlic Platonu in vsem njegovim naslednikom, dan današnji povsem drugače nanašajo.

Dr. Čerinove pesmi so ravnokar izšle. Zvezek »Milenci« obsega 15 pesmi, »Iz vrela ljubavi« pa 17 pesmi. Prvi stane 32 Din, drugi 40 Din. Dobe se v vseh knjigarnah.

Sport

Propagandno lahkoaleško tekmovalje

Kakor doznavamo, priredi ASK Primorje tudi letos »Tek ujedinenja«. Razpisane bodo dve progi: 1. Dunajska cesta, Tavčarjeva, Komenskega, Realjeva, Kopitarjeva, Krekov trg, Studentova ulica, Na okopih, Grad, Pot na grad, Karlovska cesta, Privoz, Prule, Trnovski pristan, Krakovski nasip, Čojzova, Emonska, Vegova, Kongresni trg, Selenburgova, Aleksandrova cesti. Dolžina cca 5 kilometrov. 2. Dunajska cesta, Tavčarjeva ul., Miklošičeva cesta, Marijin trg, Stritarjeva ulica, Mestni trg, Stari trg, Trubarjeva ul., Čojzova cesta, Emonska cesta, Vegova ulica, Kongresni trg, Selenburgova ul., Aleksandrova cesta. Dolžina cca 2,7 kilometra.

Pravico tekmovalja imajo vsi atleti, verificirani, neverificirani, atleti, kateri imajo zabrano starta kakor tudi atleti, ki so kaznovani. Tekmovalci se dele v sledeče kategorije: a) vojaki, b) neverificirani atleti do 1911, c) neverificirani od 1911 do 1913, d) neverificirani od 1914 do 1916, e) juniorji od 1911 incl. 1913, f) juniorji od 1914 do 1916, g) seniorji, plasirani od 800 m naprej, h) seniorji neplasirani od 800 m naprej. Atleti l. 1911. do 1916 ne morejo tekmovali na progi 1.

Prijavnina znaša za neverificirane atlete Ljubljane Din 5, za verificirane Din 20, zunanji tekmovalci so oproščeni prijavnine. Prijave je poslati na naslov geom. Černe Miro, Mestni stavbni urad, za Kresijo do 25. novembra ob 12.

Nagrade: trije prvo plasirani vsake kategorije dobijo plakete.

Doznavamo, da so povabljeni tudi atleti Suaiti in Leban iz Celovca, atleta brata Friebe iz Graca, iz Zagreba: Kumer, Predanič, Koren, Kralj, Zemljak, iz Belgrada Stefanović in drugi — Prireditel bo, kakor izgleda, na zelo visokem nivoju radi velike konkurence, katere se obeta.

Prvenstvo Jugoslavije v rokoborbi

Prodaja vstopnic za rokoborbo, ki se vrše v soboto in nedeljo v veliki dvorani hotela Union, se vrši v trafiki Sever v Selenburgovi ulici. V interesu vseh, ki reflektirajo na dobre prostore, da si oskrbe vstopnice že v predprodaji. Sedežev, zlasti v prvi in drugi vrsti je le še malo na razpolago, poleg tega je računati v dnevi prireditel na velik naval pri blagajnah. V dnevi prireditel bo otvorena blagajna eno uro pred početkom. V soboto popoldne se dobe vstopnice tudi v kavarni Evropa.

Mariborski sport

Medmestna tekma Celovce: Maribor. Mariborski M. O. je postavil za medmestno tekmo Maribor: Celovce nekoliko spremenil in bodo barve mesta Maribora zastopali sledeči igralci: Koren 2 (M.), Koren 1 (M.), Barlovič (R.), Seifert (R.), Kirbiš (M.), Prevolnik (M.), Hrečak 2 (M.), Bertonec (M.), Terglec (R.), Stare (M.), Privetšek (M.), rezerva Brokl (R.) in Schmidt (R.).

SK Zelezničar gostuje v nedeljo dne 10. t. m. v Grazu proti Grazer Sportklubu.

Medmestna tekma Graz: Maribor se vrši prihodnjo nedeljo v Mariboru.

SK Rapid igra v nedeljo dne 10. t. m. v Ptuj proti SK Ptuj.

Hazenska prvenstvena tekma Maribor: Mura se po sklepu podzveze odigra v nedeljo, dne 10. t. m. v Mariboru. Pričetek tekme ob 11. uri.

Iz klubov

SK Grafika, Smuška sekcija. Danes, v petek 8. t. m. ob 6 zvečer se vrši sestanek smuške sekcije v društvenih lokalih SGRJ. Delavska zbornica. Opozarjam vse člane sekcije in tudi nečlane, ki mislijo resno gojiti ta lepi zimski sport, da se sestanka sigurno udeležijo. Sprejemale se bodo prijave glede nabave smuške opreme, kakor tudi prijave za zimске treninge v telovadnici. Na programu so tudi klubske smuške tekme — Načelnik.

SK Ilirija (lahkoatli, sekcija). Redni zimski treningi se vrše vsako sredo od 18.15 do 19 in vsak petek od 19.30 dalje. Vsi člani sekcije so obvezani, le večere redno obiskovati. — Načelnik.

SK Ilirija, nogometna sekcija. Načelnstvo opozarja na važne objave v članski knjigi v kavarni »Evropa« in na oglasni deski v garderobi. Zadržite vestno k treningu. Nadalje se opazirajo naraščajnički oz. dijaki, da je treba nemudoma poravnati vsa zaostala članarina. Kolekto za članarino se dobe pri oskrbniku na igrišču. V kontrolne svrhe morajo igralci imeti vedno pri sebi klubsko izkaznico, drugače nimajo dostopa na igrišče in v garderobo. — Načelnik.

Old boys-team SK Ilirije. Danes, v petek ob 18.30 kratek sestanek v kavarni »Evropa« zaradi nedeljskega nastopa v Ptuj. Prosim točno! — Kapetan.

Olimpijski peterboj za 1929. V slučaju ugodnega vremena se bo peterboj vršil v nedeljo ob 10. uri na igrišču Ilirije.

Inozemski sport

NOGOMET.

Vodeči angleški klubi. V prvi ligi stoji na čelu Leeds United (13 iger, 20 točk), na drugem mestu je Manchester City (12-18) tretji je Aston Villa (13, 17), četrti pa Sheffield Wednesday (12, 18). Zadnje mesto je zasedel Manchester United (13, 8). V drugi ligi pa vodi Blackpool (12, 20) pred Oldham (12, 19).

Italijanski vodeči klubi. Po zadnjih tekmah vodi v Divisione Nazionale, serie A Juventus (9 točk), ki mu sledi Torino, Milano, Alessandria in drugi. V seriji B pa je prvi Casale (9 točk), nadalje Atalanta, Fiorentina itd. V poslednji prvi diviziji, girone C pa je na prvem mestu A. S. P. E. (8 točk), nadalje Udinese (7), Pro Gorizia (6) ter ostali.

Veliko presenečenje v Uruguayu. Iz mesta Montevideo poročajo, da je tam nastalo veliko razburjenje, ker so evropske državne nogometne reprezentance nenadoma odpovedale sodelovanje na svetovnem nogometnem turnirju, ki naj bi se vršil prihodnje leto v Montevideo. Izgleda, da bo valed odpovedi nogometnih reprezentanc iz Italije, Španije, Nemčije, Avstrije, Ogrske, Češkoslovske in Angleške težko prizadelo vsa veličastno prireditel bodočega svetovnega turnirja. Tolažilo se pač s tem, da bodo omejene države še preklele svoje odpoved ali pa, da se zmagovalcu tega turnirja postavi nasproti evropska reprezentanca, sestavljena iz najboljših igralcev vseh držav v Evropi.

TENIS.

Turnir v Barceloni. Nepridekavano je na teniški turnir v Barceloni zmagal mladi Francoz Boussus. Premagal je izvrstnega španskega igralca Sindreuja 6:3, 7:5, 6:3 in v finalu še Holandca Timmer-a 6:4, 6:2, 6:4.

Francozi na Japonskem. Tudi na Japonskem v Osači so zmagali Francozi in sicer Cochet — Brugnon proti Kumazaya — Harada z rezultatom 6:3, 8:6, 6:3.

Med 7 prednostmi ena :

Slike za izrezati!

Praktično za perilo in lep dar za drage malčke s slikami za izrezati daje

Schichtovo Terpentinovo Milo

Delovna pogodba za inozemske kmetijske sezonske delavce

Strokovni odbor za kmetijstvo in gozdarstvo pri državnem zavodu za posredovanje dela in zavarovanje brezposelnih delavcev je sestavljen v sporazumu z pooblaščenici nemške delavske centrale delovno pogodbo, ki obsega podrobnejša določila glede zaposlitve sezonskih delavcev v Nemčiji.

Trajanje delovnega razmerja.

V pogodbi navedeni delavci vstopijo v delo pri delodajalcu, ki jih je najel, ali pa pri njegovem nasledniku od dne, ko se najamejo, do takrat, ko se delo dovrši, najdalje pa do 15. decembra. Zavezati se morajo, da bodo opravljali vsa dela, ki jih jim poveri gospodar ali pa njegov namestnik, bodisi za dnevno mezdo, bodisi za plačo od kosa. O tem odloča delodajalec oziroma njegov namestnik.

Delovni čas.

Ce ni okrožne tarife, ali če ni ničesar določenega o delovnem času in njega izračunavanju, veljajo sledeča določila:

1. Za zajtrk, kosilo in večerjo se dovoljuje vsak dan dve uri, ki se vsijejo v delovni čas.
2. V delovni čas se všteje pot s kmetije do delovnega kraja in z delovnega kraja do kmetije.
3. V nujnih primerih morajo opravljati delavci prekočasno delo, ki se posebej nagrada. Kdaj so nujni primeri, presoja le delodajalec oziroma njegov namestnik.

Drugače veljajo zakonske odredbe. Razum ob nedeljah in evanđeljskih praznikih imajo rimsko-katoliški delavci pravico počivati ob naslednjih rimsko-katoliških praznikih: Sv. Trije Kralji, Sv. Rešnje Telo, Sv. Peter in Pavel, Veliki Smaren, Vsi sveti, Marijino spočetje. Če delajo rimsko-katoliški delavci ob rimsko-katoliških praznikih, ki so na delavnik in niso bili preloženi na nedeljo, dobivajo nedeljsko mezdo.

Mezde.

Mezda je dvojna: V gotovini in v naravi. V gotovini: a) Če je ustanovljena za delovni kraj tarifna pogodba, ki velja za domače sezonske delavce, dobivajo tudi inozemski delavci vsakokrat isto skupno nagrado, kakor nemški sezonski delavci.

b) Če za delovni kraj ni tarifne pogodbe, ki velja za inozemske sezonske delavce, dobivajo inozemski sezonski delavci isto nagrado, ki jo dobiva ustrežna kategorija nemških delavcev za isto delo.

Kjer niso postavljene za delo od kosa urejene s tarifo, se morajo odmeriti tako, da zasluži delavec ob normalnem delu vsaj 30% več kot ob delu za dnevno mezdo.

Za prekočasno delo in za nedeljsko delo veljajo odredbe časnega reda za kmetijsko delo, oziroma okrožnih ali srezkih tarif.

Ob neoprevidenem in neosnovanem zaostajanju od dela je delodajalec opravičen odtegniti od mezde, ki jo prejema de avec v gotovini, oni del, ki odpade na neizvršeno delo.

Prejemki v naravi in stanovanju.

Vsak delavec dobi na teden nastopne prejemke v naravi: 15 funtov krompirja, 7 litrov posnetega mleka (vsak dan 1 l) ali 3 1/4 l neposnetega mleka (vsak dan 3/4 l), 9 funtov kruha, dva funta zdroba ali kaše ali pšena ali strošja, 1 funt ržene moke ali 3/4 funta pšenične moke, 1/2 funta masti in 1/4 funta soli. Odkupovati deputat v gotovini je dopustno samo s pristankom obeh strank pogodbe, ko sta se predhodno zedinili glede zneska odkupnine in sicer izključno v obliki tedenske nagrade. V gotovini se odkupuje deputat po uradni najvišji ceni producentov ali pa, če take ni, po tržni ceni najbližjega tržišča. Vendar pa krompirja, mleka in kruha ni dopustno odkupovati.

Poleg tega se dodeluje tudi brezplačno stanovanje, ločeno po spolu. Stanovanje mora biti opremljeno z mizami, sedeži, umivalniki, z omarami, za vsako osebo posteljo, slamičar, zglavje in volnena odeja, dalje mora biti skupno ognjišče za kuhanje in pranje. Stanovanje mora tudi sicer odgovarjati higijenskim predpisom.

Potni stroški.

Potne stroške od meje do delovnega kraja in legitimacijske pristojbine trpi delodajalec.

Delovno orodje.

Delavci morajo vrniti orodje, ki jim ga je izročil delodajalec, čisto in nepoškodovano. Vsaka poškodba, ki se je zgodila z nerodno uporabo, ali pa morebitna izguba gre v breme delavca.

Nravno vedenje, predčasna razveza pogodbe.

Vsak delavec je zavezan opravljati svoje delo kar najvestneje. Pokoravati se mora navodilom delodajalca in točno spoštovati hišni red. Denarne kazni se morajo izreki le na podlagi delovnega reda.

Delovno razmerje se more predčasno razvezati le iz tehtnih vzrokov, kakor: Surove žalitve, nepravne zahteve, zanemarjanje dela.

Socialno zavarovanje.

Vsak delavec ima v slučaju bolezni pravico do dajatev iz pristojne bolniške blaginje.

Zaščita, reševanje pritožb in poravnavanje sporov.

Pooblaščenici nemške delavske centrale imajo pravico svobodno vstopati v kraje, kjer delavci stanujejo in delajo. Sprejemati morajo pritožbe delavcev in jih reševati. Vse pritožbe pa naj se po možnosti rešijo na licu mesta.

Za poravnavo sporov, ki nastanejo iz delovnega razmerja, so pristojna delavska sodišča delovnega okraja.

Sporazumi o najemanju sezonskih delavcev in delovna pogodba sta sicer stopili v veljavo šele 30. septembra 1920, vendar pa so se selili naši delavci že letošnje leto v Nemčijo po določilih te pogodbe.

Ali ste že poravnali naročnino?

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par.
Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo višje.
Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

Deklica
s 4 razr. meščanske šole ter znanjem stoperajsa — išče nameščenja praktikanke. — Dopisi na upr. »Slov.« pod: »Začetnica«.

Službodobe

Ključavničar
dobro izvežban tudi kot samostojen vodovodni instalater, ki bi se razumel tudi na avtojenično varjenje, se sprejme v trajno delo. Reflektira se le na dobro izvežbanega delavca v teh delih. — Naslov v upravi pod št. 12.478.

Vajenca
za čevljarstvo obrt sprejem takoj. A. Mulej, Jesenice Fuž. 206, Gorenj.

Ključavn. pomočnik
dobro izvežban v stavbeništvu, pošten, vojaščin prost, ki bi bil tudi zmožen sam voditi obrt, dobi takoj službo. Plača po dogovoru. — Ponudbe ustneno in pismeno na naslov: K. Albrecht — Kamnik.

Učenca
s primerno šolsko izobrazbo, močnega, za trgovino z mešanim blagom, sprejem tvrdka Peter Šetina, Radeče pri Zidan. mostu.

Kmečko dekle
zdravo in pošteno, sprejme šivilja za pomoč v gospodinjstvu in se lahko priuči tudi šivanja. — Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Kmečko dekle«.

Učenca
s primerno šolsko izobrazbo in dobro vzgojo, lepega vedenja, dobrega računarja, s hrano in stanovanjem v hiši, sprejem. — Ponudbe s prepiši zadnjih šolskih spričeval je poslati na trgovino z mešanim blagom P. Koren, prej Šterk, Črnomelj.

Sprejme se
inkasant
in istočasno kot
prodajalec
z garancijskim pismom od 2000 Din. — Ostali pogoji se pojasnijo v trgovini »Singer« živalni stroji, Celje. — Prijave samo ob sobotah.

Starejša prodajalka

se išče za trgovino z mešanim blagom na deželo, katera bi lahko vodila trgovino tudi samostojno. — Ponudbe pod: »Tako« št. 12.573 na upravo lista.

Krepko postrežnico

ki bi nosila kosilo ob 1 iz Bleiweisove ceste v bližino »Dvora« — sprejem takoj. Plačam dobro. — Kje, pove uprava Slovenca pod št. 12.568.

Strojni mizar

se išče. — Jurij Pollak, strojno mizarstvo, Kranj.

Čevljarški pomočnik

ki je vajen šivanja dela in gojzerc, se sprejme na stalno mesto, zajemeno z vso oskrbo. — Ponudbe na upravo Slovenca pod šifro »Čevljari« št. 12.547.

Pomočnico-šiviljo

samostojno, ter učenko — sprejem. — Merosodna ulica št. 1/1.

Pridno dekle

za vsa kuhinjska dela — sprejme Hotel »Štrkelj«.

Perfektne kuharice

samostojno, snažno in pridno sprejme trgovska hiša na deželi. Reflektira se samo na dobre moči z večletnimi spričevali in lepim vedenjem. Plača 400 do 500 Din. Ponudbe z navedbo dosedanjih službovanj na upravo Slov. pod »Vestna gospodinja« št. 12.448.

Trgov. pomočnika

verziran v vseh panogah mešane trgovine, z znanjem nemščine, perfektna računarja, agila in dobra prodajalca, enega za manufakturni in drugega za železniški oddelek, sprejem. Ponudbe z navedbo dosedanjih služb in prepiši spričeval ter plačilni zahtevki na upravo Slovenca pod »Perfektne« št. 12.449.

Zasluzek

Posredovalci

za nakup kostanjev. taninskega lesa

lahko zaslužijo lepo provizijo v prostem času razven svojega poklica. Obrnite se na tvrdko Ernest Marinc, Celje, Zrinskega ulica 4.

Tedaj je mehko pogledal... občudoval jo v ozki ulici, kjer sta bila gaba.

In brez vsakega saba... ne da bi vzel njeno roko, ji je potihem zapel pesmico onega dne:

O Magali ma tant amada... Mete la testo au fenestrou!

Nato je odšel... Rolanda je gledala za njim, v nadi, da se bo ozrl.

Toda ni se ozrl. So ljudje, ki v nekaterih slučajih zaničujejo drobnico kruha.

Čemu bi se oziral Filbert? Čemu bi svojo skrivnost izdajal mimoidočim? Čemu?... Saj si samega sebe tako gotov!... In ker si tako gotov, lahko čakaš!

XI. poglavje.
Četrť ure pozneje se je vrnil mladi kolonist z dvema vedroma.
Vrata so ostala priprta, jasno, da zanj.

Pouk

Šoferska šola
1. obl. kone Čamerinik, Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugoavto). — Tel. 2236. Pouk in praktične vožnje.

Novi tečaji

otvoritev 10. novembra: italijanske, francoske, nemščine, angleščine in ruščine. Poučujejo akademsko naobrazeni predavatelji. Vpisovanje v Vošnjakovi ulici št. 4, pritičje, med 10 in 12 ter 18 in 20.

Krojači, šivilje,

nešivilje in pletilje! Pričetek krojnega tečaja bo 8. novembra. Vsi inozemski modni listi prinašajo svetovno znane modele akademije P. Poiret, Paris, zato se bo tudi v naših tečajih poučeval francoski kroj, da bo de laško vsak udeleženec tečaja napravil kroj po vsaki podobi. Sistem je zelo lahek, da se ga lahko tudi v 14 dneh priuči. Praktično teoretično učenje v 8. in 10. letnem pariskem salonu. Ako se pripravi več učencev iz enega kraja, se jim honorar znatno zniža. Dame, ki nimajo časa v skupne tečaje, dobijo pouk v poljubnih urah. Pouk potem pošte z učnimi zvezki. Izdelava krojev sistema »Poiret«, Paris. Zasebno krojno učilišče, Ljubljana, Stari trg 19. — F. Potočnik, diplomiran, odlikovan v inozemstvu.

Stanovanja

Sobico ali kabinet
išče gospod. Ponudbe pod »Soliden« na upravo lista.

Vnajem

Gostilno v najem
išče strokovno izvežbana oseba. — Ponudbe upravi Slov. pod: »Gostilničar«.

Gostilna v najem
se odda s 1. januarjem 1930, na prometnem kraju, sredi mesta. Ponudbe pod »Gostilna« na upravo Slovenca št. 12.571.

Trgovina, gostilna

mesarija se odda v najem za daljšo dobo z vsem inventarjem in zalogo tik farne cerkve, v bližini industrijskega podjetja s 600 delavci. — Pojasnila daje uprava lista št. 12.544.

Ilirija drva

Ilirija premoč

Objave

Preklic.

Svarim vsakega, kdor bi od mojega sina Frenka Čarman kaj kupil, ker on nima nobene lastnine in ne pravice kaj prodajati, kakor tudi nisem plačnik za njegove event. dolgov. — Neža Čarman, posestnica v Ljubljani, Ižanska cesta 27.

Posestva

Proda se mlin

in žaga na stalni vodi, vse v dobrem stanju, stanovanjska hiša in gosp. splotja, 2 nji, 5 mernikov posetve, redi se 2-3 živine. Proda se radi prevzema drugega posestva za ugodno ceno 47.000 Din. Naslov v upravi pod št. 12.531.

Kupimo

20% kronske bone kupi Pučka štedionia i založni zavod d. d., Osijek. Desetična ul. 27.

Želod

ježice, hrastov mah, češnjevo lubje itd., kupim po najvišji ceni. Blago prevzamem na licu mesta ter takoj izplačam. I. Stuller, Vrhnika.

Želod

vsako množino — plača po najvišji dnevni ceni FRUCTUS — Ljubljana. Krekov trg 10/1.

Vsakovrstno

zlatu kupuje
po najvišjih cenah. CERNE, Jevljev, Ljubljana. Wolfova ulica št. 3.

Prodamo

Puhasto perje
kilogram po 38 Din razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. — Potem čist belo gosje kg po 130 Din in čist beli puh kg po 300 Din. — L. Brozović, Zagreb, Ilica 82.

Cepljene trte

vkoreninjene divjake in sadna drevesca nudim v najnižjo ceno za jesensko saditev. Alojzij Grabar, pos. in trtnar, Zagorci, p. Juršinci pri Ptuj.

Dve veliki omari

posteli, konjska oprema, zgor. obleka in perilo — naprodaj v Orlovi ul. 11.

Tovorni auto

v dobrem stanju, 1½ tonski, se pocieni proda. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 12.538.

Ilirija koks

— J. J. J. — Tel. 28-28.

Budilke
F. Čuden
Prešernova

Stružnik za železo

prodam v dobrem stanju, cela dolžina 1.60 m. — Fr. Šušteršič, Vrhnika 97.

Drva

Dokler trajava zaloga — prodajam hrastove odpadke po ceni 15 Din za 100 kg iz skladišča in po 17 Din za 100 kg naložene na vagon. — J. Pogačnik, Škofja Loka, kolodvor.

Obrt

Modistinja
Anica Puhek, Selenburgova ulica 6/1, nudi najcenejše in najlepše damske klobuke že od 60 Din naprej. — Preoblikovanje 28 Din.

Dežne plašče

priporoča po konkurenčnih cenah Martin Jančigaj, Ljubljana, Tavčarjeva (Sodna) 1.

Kaso,

evdno svež oddaja na debelo veletrgovina
A. VOLK, LJUBLJANA
Resljeva cesta 24.

Pozor!

Volno in bombaž kupite najceneje pri tvrdki Karl Prelog, Ljubljana, Stari trg št. 12 in Židovska ulica št. 4.

Koruzo

za mlev in krmo
krmil. moko in otrobe
nudi najceneje **FRAN POGAČNIK** — Ljubljana, Dunajska cesta št. 36.

Tisoč dinarjev

Vam plača tovarna Kemny, Košice, če z Rialomam ne odpravite kurjih oči, trde kože itd., v treh dneh. Lonček za 10 Din predplačilo, ali 15 Din na povzetje pošlje zastopnik: R. Cotič, Ljubljana VII, Kamniška 10 a.

ZLATA JAMA
JE STALNA
REKLAMA
v
SLOVENIJU

Iščem

proti dobri nagradi nasveta za izdelovanje katerekoli industrijskega predmeta, po katerem je veliko povpraševanje in ki se v Jugoslaviji ne izdeluje. Pri realizaciji nasveta sodelovanje možno. Prostor in vodna moč na razpolago. Ceni. ponudbe na upravo lista pod »Rentabilna industrija« 12.476.

Otvoritveno naznanilo

Cenj. občinstvu naznanjam, da sem prevzel in na novo uredil restavracijo »**ZLATOROG**« v Gosposki ulici.
Točil bom najboljša pristna dalmatinska vina in vina z otoka Krka. — Vsako sredo in petek sveže morske ribe!
Se priporoča
NIKOLA ŽIC, lastnik hotela »**Lucija**« — **Aleksandrovo**.

Želod

kupim cele vagone

Nujne oferte na RUDOLF KEINER LJUBLJANA :: hotel „SLON“

† Potrtega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš srčno ljubljeni soprog, oče, stari oče in brat, gospod

FRANC MAJHEN

posestnik valjčnega mlinarja na Podrečju

danes, 7. novembra 1929, ob ¾6 zjutraj, v 69. letu starosti, previden s sv. zakramenti za umirajočega, za večno zatisnil svoje oči.

Pogreb se bo vršil v soboto 9. novembra ob ¾10 dopoldne iz hiše žalosti na Podrečju na farno pokopališče v Dobu. Sv. maše zadušnice se bodo darovale v župni cerkvi v Dobu. Pokojnika priporočamo v molitev in blag spomin.

Podrečje pri Domžalah, dne 7. novembra 1929.

Marija Majhen roj. Juvan, soproga. — Franc, Nikolaj, Jože, sinovi. — Marija por. Škrabar, Angela, Jožela, hčere. — Cecilija, sestra. — Alojz Škrabar, zet. — Vnuki in vnukinje.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo v globoki žalosti, da nas je zapustila, previdena s tolažili sv. vere, naša preskrbna, predobro soproga, mati in stara mati, gospa

Ivana Prosenc roj. Pintar

Pogreb nepozabne bo v petek, dne 8. t. m. ob 3 popoldne iz hiše žalosti Škofja ulica 12 na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana-New Jersey, dne 7. novembra 1929.

Žalujejo rodbrine: Prosenc - Mertel.

Pierre L'Ermitte: 12

Žena z odprtimi očmi

»In Ti ne misliš, da...?«
»Ne, ne mislim...«
»In se nič ne bojiš?...«
»Ničesar več se ne bojim!...«
»I n vendar si ondan nagrbnil obrvi... Ne taji! Nagrbnil si jih...«
»Žal mi je bilo. In pa, ponavljam Ti: tako iz lastnega nagiba in tako ljubeznivo si mi sama dokazala, da sem se motil, da se nočem nikdar več motiti... Razumeš? Nikdar več!«
Tedaj je mehko pogledal... občudoval jo v ozki ulici, kjer sta bila gaba.

In brez vsakega saba... ne da bi vzel njeno roko, ji je potihem zapel pesmico onega dne:
O Magali ma tant amada...
Mete la testo au fenestrou!

Nato je odšel... Rolanda je gledala za njim, v nadi, da se bo ozrl.

Toda ni se ozrl. So ljudje, ki v nekaterih slučajih zaničujejo drobnico kruha.

Čemu bi se oziral Filbert? Čemu bi svojo skrivnost izdajal mimoidočim? Čemu?... Saj si samega sebe tako gotov!... In ker si tako gotov, lahko čakaš!

XI. poglavje.

Četrť ure pozneje se je vrnil mladi kolonist z dvema vedroma.
Vrata so ostala priprta, jasno, da zanj.

Odpahnil jih je in stal spet na istem vhodu kakor malo prej, pred istim Faraudom, ki pa zdaj ni lajal več, ker je vstopil znanec.

V hipu, ko se je mladenič že obotavljal, ne vedoč se li spodobiti vstopiti, se je pojavila Rolanda in imela spet cvetje v roki.

Cvetje! cvetje! To je bil Rolandin opravek, človek bi rekel, da njen poklic. Trikrat, štirikrat na dan je imela polne roke cvetja, bodisi da je z njim krasila kako sobo, ali da ga je poklonila kakemu gostu, ali farni cerkvi, kapelici Marije Device, ali pa kapelici, posvečeni padlim vojakom v vojni.

Cvetje, ki ga je nosila zdaj, je bilo namenjeno kapelici »Stare Rakovice«.

Rolanda se je bila nenadoma spomnila na siromašen, z deskami obit prostor, ki je še pred enim mesecem služil za solno skladišče in so iz njega napravili skromno kapelico, a vendarle kapelico, n ji h kapelico. Na deželi pa je cvetje darilo, razkošje tudi najbolj siromašnih ljudi. In tako darilo bodi brez odloga poklonjeno kapelici kolonije malih Parižanov.

Rahločutna kristjanka Rolanda je skrbela za to. Ko je odšel Filbert, je odšla na vrt in v najkrajšem času nabrala prekrasen šopek cvetja za to kapelico... Španski bezeg, jasmin, kadulje, lovorov cvet, marjetice, geranije... temno ognjene barve, kakršne vidiš samo v Noirmoutieru... in še belih rož, rdečih in čajnih rož in mahovitih rož in živobarvne suhocvetke, ki se ohranijo po več let... Rolanda se je vračala s svojo dišečo žetvijo v roki, še vročo od vročega dne.

Taka se je prikazala v čudovitem skladu s svojo okolico pariškemu mladeniču, ki je prišel na otok s svojo živahno domišljijo in s svojim vročim pozelemjem po lepoti in ljubezni.

Prav tako Rolando je zjutraj videl gospod voditelj.

Toda duhovnik je duhovnik!... Čeprav ni bil vzvišen nad človeškim občudovanjem, je gospod voditelj vendarle bil nepristopen človeškemu nagnjenjem. Ta hip ga je grizla edinole sramota, da je bil pozabil na lonce in da mora kuhati zase in za vso svojo bande v tujih loncih.

Toda za mladeniča, čigar srce je bilo svobodno, je bil ta pojav kakor blisk z neba, iz katerega se norčuje le kdor ga nikoli ne bo deležen. Obstal je...

Da ni sklenil rok ob tem prividu, je bilo krivo prav za prav prozaično dejstvo, da mu je viselo na vsaki roki po eno mornariško vedro iz trdega lesa z železnimi obroči kakor čvrsta jadrnica, katerih vsako je tehtalo nekaj kilogramov. Kako bi to ne bilo nerodno, kadar je treba poetično izpregovoriti o kakem občutku.

Ker je molk predolgo trajal, se je zdelo Rolandi ki je vključ svojemu Madoni podobnemu obrazu dobro razumela, potrebno presekati tišino z najnepotrebnejšim vprašanjem:

»Ali ste prišli po vodo?«
»Da, gospodična...«
»Sami?«
»Da, gospodična...«
Lahko bi bil pristavil:
»To je jasno! Saj vendar vidite... da sem sam... Saj vendar ne mislite, da bi, zlasti zdaj vlekel še kakega tovariša s seboj...«
K sreči so se tedaj vrata odprla in vstopila je teta Cecilija.

Na prvi pogled je teta opazila neko zadrego med njima in, ne da bi vedela zakaj, je začela z nepotrebnimi vprašanji... ki so navidez različna... vendar v zamotanih ženskih možganih povsem ista.

»Ali ste prišli po vodo?«
»Da, gospodična...«